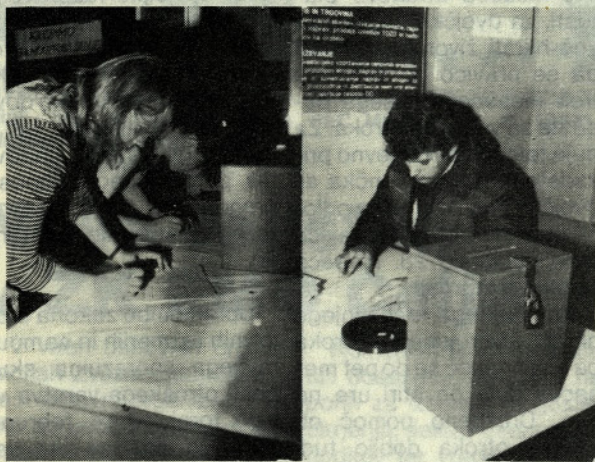

Emajlirec

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE EMO CELJE

LETO XXXVI - ŠT. 5-6 - 25. MAREC 1986

Odgovornost je skupna

Volitve so za nami. Volili smo v temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb.

Po skoraj letu dni priprav smo 13. marca izvolili delegate v organe upravljanja, v delegacije samoupravnih interesnih skupnosti in družbenopolitično skupnost. V tem obdobju je bilo opravljeno predevidentiranje in evidentiranje kandidatov, priprave pa so bile sklenjene sredi februarja s kandidacijskimi konferencami. Za vse funkcije je bilo samo v naši delovni organizaciji izbranih preko 500 kandidatov, kar najbolje predstavlja širok obseg dela oziroma priprav. Kljub temu, da so bile same priprave povezane s številnimi problemi, jih lahko v celoti ocenimo kot dobre. Tudi sama izvedba volitev je bila izpeljana z največjo mero odgovornosti. Vendar pa z volitvami še zdaleč ni opravljeno vse, saj so tako pred novoizvoljenimi delegati, kakor tudi vsemi nami odgovorne naloge pri nadaljnjem razvoju samoupravljanja. Vse preveč namreč radi po volitvah »pozabljamo« na naše delegate, potem pa ugotavljamo, da seje delegacij in samoupravnih organov niso sklepčne, da so delegati premalo povezani s svojimi delovnimi sredinami, da premalo zastopajo interese, zahteve, predloge »baze« oz. tistih, ki so jih zvolili in še bi lahko naštevali.

In prav zaradi tega moramo razumeti volitve kot začetek obdobja, v katerem bomo, vsak delegat in vsi skupaj, z večjim prizadevanjem dosegali tudi na tem področju večje uspehe.

Pred nami je torej čas, naša prihodnost. Tudi vnaprej ne bo vse rožnato. Do uresničenja planskih ciljev pridemo samo z odločnim odstranjevanjem ovir. Za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja in če hočemo vztrajati na Titovi poti, potrebujemo brezkompromisne borce. Takšni pa moramo biti vsi, da bomo lahko resnična opora tistim, ki smo jih izvolili.

13. kongres ZKJ bo od 25. do 28. junija

Centralni komite ZKJ je na 26. seji, 21. februarja 1986, sprejel sklep o datumu in predlaganem dnevnem redu 13. kongresa ZKJ.

1. 13. kongres ZKJ bo 25., 26., 27. in 28. junija 1986 v Beogradu.

2. 13. kongresu ZKJ bo predlagan naslednji dnevni red:

1. izvolitev delovnih teles kongresa;

2. verifikacija delegatskih pooblastil;

3. poročilo o delu organov ZKJ med 12. in 13. kongresom ZKJ:

a) centralnega komiteja ZKJ

b) komisije za staturna vprašanja ZKJ

c) nadzorne komisije ZKJ;

4. referat - ZKJ v boju za nadaljnji razvoj socialistične in neuvrščene Jugoslavije;

5. razprava o referatu in poročilih organov ZKJ;

6. izvolitev kongresnih komisij oziroma njihovih predsedstev in predsednikov, razprava po komisijah o nadaljnjih nalogah ZKJ in osnutkih dokumentov 13. kongresa;

7. sprejetje resolucij 13. kongresa ZKJ ter sprememb in dopolnitev statuta ZKJ;

8. izvolitev članov organov ZKJ: centralnega komiteja ZKJ, komisije za staturna vprašanja ZKJ in nadzorne komisije ZKJ.

Ustavo SFRJ bo treba spremeniti

Ustavna komisija skupščine SFRJ je ocenila, da bo nujna sprememba Ustave SFRJ za učinkovito delovanje našega političnega sistema. Komisija je dejansko podprla vse spremembe, ki so predlagane v kritični analizi političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Brez poseganja v osnovna načela in temeljna določila ustave bo, torej, treba dopolniti in precizirati tiste dele ustave, ki urejajo samoupravno odločanje in organiziranje v združenem delu, oblikovanje delegacij in volitve delegatov za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in dolžino mandatov nosilcev družbenih funkcij.

Spremembe so predlagane tudi glede odredb o sodelovanju in dogovarjanju republik in pokrajin v uresničevanju skupnih interesov v federaciji, odgovornosti republik in pokrajin za opravljanje federalnih funkcij, izvrševanja zveznih zakonov, vloge zveznega izvršnega sveta itd.

Računa se, da traja postopek za spremembo ustave okoli dve leti. Sicer pa bi naj z napovedanimi spremembami širše odprli vrata za krepitev samoupravne sestavine skupščin na račun sedanje premoči političnih in izvršnih organov. Poenostavljanje celovitega političnega sistema bi ga moralo narediti bolj demokratičnega, pričakuje pa se tudi učinkovitejša zaščita svoboščin in pravic občanov.

VOLITVE 1986

Volitev, 13. marca 1986 v naši DO se je od 3023 volilnih upravičencev iz vseh naših TOZD in DSSS udeležilo 2621. Zaradi bolniškega staleža je bilo odsotnih 238 delavcev, zaradi službenih poti pa 34 delavcev, 7 jih je glasovanje odklonilo, 57 naših sodelavcev pa svoje udeležbe ni pojasnilo in je vzrok odsotnosti ostal neznan. Skupna odsotnost na vseh voliščih je tako bila 402 delavca.

tp

»SAMOUPRAVLJANJE NE POMENI SAMO VELIKO SVOBODE, AMPAK ZAHTEVA TUDI VELIKO ODGOVORNOST«

KARDELJ

Pišite v naše in vaše glasilo

Uredništvo našega tovarniškega glasila želi popestriti vsebino Emajlirca z vašimi bogatimi izkušnjami. Da bi bilo glasilo bolj zanimivo, bolj pestro, pa je tudi želja večine članov našega kolektiva. Vendar pa jo lahko uresničimo v praksi le, če bomo pri pisanju na teh straneh sodelovali vsi, oziroma v čim večjem številu in ne vedno isti, oziroma ozek krog sodelavcev. Možnosti za pisanje je namreč zelo, zelo veliko.

Že večkrat smo vas seznanili s tem, da je v predprostoru sekretariata samoupravnih organov nameščen poštni nabiralnik zelene barve z napisom EMAJLIREC – PRISPEVKI. Namenjen je sporočilom uredniku časopisa. V nabiralnik lahko oddate tudi morebitne želje, mišljenja o spremembah in dopolnitvah, predloge o drugačni vsebinski zasnovi in podobno.

Ponovno vas vabimo k sodelovanju, da s svojimi prispevki popestrite glasilo. Prav gotovo se tudi v vaši delovni sredini dogaja marsikaj, kar bi bilo zanimivo tudi za ostale člane kolektiva.

K sodelovanju vabimo tudi naše bivše sodelavce, torej vas, naše upokoјence. Člane našega kolektiva zanima vaše sedanje življenje, vas pa prav gotovo tudi zanima naše delo in življenje v kolektivu, v katerem ste preživeli velik del svojega življenja in s katerim ste se veselili ob vsakršnem uspehu in se hudovali, če ni vse teklo tako, kakor je bilo zamišljeno.

EMO poznate, delno ste tudi seznanjeni z vsemi problemi, ki tarejo tako naše gospodarstvo kot tudi EMO in tako lažje primerjate vaše nekdanje delo s sedanjim. Tudi s tega področja bi želeli spoznati vaše mnenje. Kako gledate na naš razvoj delovne organizacije je tudi zanimivo vprašanje za vas, saj prav gotovo redno spremljate tovrstno problematiko v našem glasilu.

Skratka vse, tako bivše, kakor sedanje sodelavce, vas vabimo k sodelovanju. Pišite nam, glasilo vam bo odprto za vsa vprašanja, pojasnila, pobude, predloge, kritike, pohvale, itd.

Če bi radi zastavili kakšno vprašanje – opogumite se, glasilo je javna tribuna. Ustrezne službe bomo zaprosili za odgovor in vam ga bomo posredovali.

Zato, da bo Emajlirec resnično list vseh nas – pišite. Mi se bomo potrudili in vaše članke redno objavljali, seveda pa tudi honorirali.

Vsebinska glasila ni in ne more biti samo stvar urednika in uredniškega odbora, ampak je dolžnost vseh nas, da jo s skupnimi močmi oblikujemo. Zato želimo, da bi imelo naše glasilo čim več dopisnikov po vseh delovnih sredinah, kakor tudi med upokoјenimi delavci.

Veseli bomo, če nam boste odpisali in nam zaupali, da ste se odločili za sodelovanje.

Glavni in odgovorni urednik
Viki Klenovšek

Porodniški dopust naposled zares podaljšan

S spremenjenim zakonom o delovnih razmerjih se je podaljšan porodniški dopust v Sloveniji na leto dni s 14. februarjem, ko je bila objavljena sprememba v Uradnem listu SR Slovenije. Teden dni zatem pa so delegati skupščine Skupnosti otroškega varstva Slovenije potrdili predlog samoupravnega sporazuma, ki podrobneje ureja krog upravičencev, način izrabe tega dopusta, nadomestila osebnega dohodka, daljši dopust (za dvojčke, trojčke itd.). Po novem zakonu ni treba pravice do daljšega porodniškega dopusta posebej zapisati v samoupravne splošne akte organizacij združenega dela, odpade pa tudi samoupravno urejanje načina izvajanja dopusta za nego in varstvo otrok. Obe pravici se bosta tako izvajali neposredno na osnovi odločb spremenjenega zakona o delovnih razmerjih in samoupravnega sporazuma

skupnosti otroškega varstva.

Zakon in sporazum torej določata: najprej seveda dolžino porodniškega dopusta 365 dni (od tega 28 dni pred predvidenim porodom) nadalje po štiri ure dela (za očeta ali mater) do 17. meseca otrokove starosti, za dvojčke, trojčke ali več hkrati živorojenih otrok pa še pravico do dodatnih treh mesecev daljšega dopusta za vsakega otroka. Za hujše telesno ali duševno prizadetega nedonošenčka ali dvojčka ima mati, ki se odloči za štiriurno delo, pravico tako delati do 23. meseca otrokove starosti.

Za vsakega nadaljnega hkrati živorojenega otroka pa ima pravico še do pet mesecev dela po štiri ure na dan. Družbeno pomoč ob rojstvu otroka dobijo tudi matere, ki iščejo zaposlitev, študentke in učenke v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Podaljšanje porodniškega dopusta gotovo pomeni ta čas lep dosežek v naši zakonodaji, ki pa je okleščen še za nekatere zanimive zamisli o prožnejših načinih izrabe daljšega porodniškega dopusta. Ostajajo pa seveda obeti, da bodo o njih stekle še temeljite razprave ob celoviti reviziji zakona o delovnih razmerjih še letos. Tokratna sprememba zakona po hitrem postopku dovoljuje le podaljšanje, ne pa tudi drugih rešitev (mirovanja porodniškega dopusta, prenosa na tretjo osebo – razen v izjemnih primerih) itd.

Spremembe zakona o delovnih razmerjih in samoupravnega sporazuma skupnosti otroškega varstva veljajo, torej, od 14. februarja 1986, in sicer za vse tiste slovenske mamice, ki so bile ta dan še ali že na porodniškem dopustu. To velja tudi za vse delavke EMO.

Sindikata v TOZD kontejner je pregledal svoje delo

V TOZD Kontejner so z letno konferenco nekoliko zamudili, saj so jo opravili šele 30. januarja letos, torej več kot mesec in pol pozneje kot v ostalih TOZD in DSSS naše delovne organizacije.

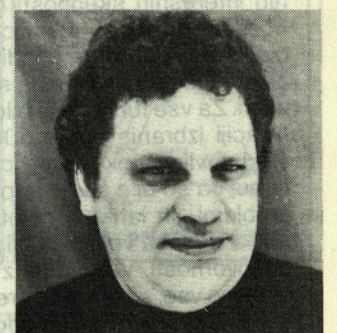
Na občnem zboru so pregledali svoje delo v preteklem mandatnem obdobju. Delovali so koordinirano tako z osnovnimi organizacijami kot tudi s smernicami Občinske zveze sindikatov Celje. V sami TOZD se je sindikat skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in vodstvom tozd zavzemal za čim doslednejše izvajanje gospodarskega plana oziroma uresničevanje gospodarske stabilizacije. Vendar pa je bilo v razpravi podanih tudi nekaj kri-

tičnih pripomb. Med drugim je bilo rečeno, da bodo morali imeti v prihodnje vodstveni delavci TOZD več posluha za delo sindikata, kakor tudi, da bo moral sindikat v prihodnje obravnavati tudi »pomembnejše stvari« kot npr. ukinitev obrata za remont kontejnerjev v Koprno, ki je sedaj nekako »ušla« mimo sindikata.

Bolj uspešen je bil sindikat na področju športa in rekreacije ter družabnega življenja.

Na predlog sindikalnih skupin je bil izvoljen za novega predsednika izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD KRAJNC Franc, sprejeli pa so tudi program dela za v prihodnje.

Na splošno torej velja ugotovitev, da je sindikat v preteklem obdobju v TOZD

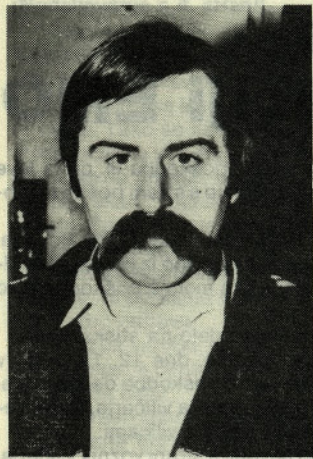
Predsednik IO OO sindikata TOZD Emokontejner KRAJNC Franc (9. 7. 1950) strojni delovodja, opravlja dela in naloge projektiranja tehnoloških postopkov.

Kontejner odigral svojo z zakoni in političnimi dokumenti opredeljeno družbeno vlogo, vendar pa bo moral v prihodnje za dosledno uresničitev interesov delavcev še marsikaj storiti.

OBČINSKA SKUPŠČINA

Resolucija o družbenoekonomskem razvoju občine v 1986. letu. – Na ločenih sejah zborov občinske skupščine, v četrtek, 13. februarja, je osrednja pozornost veljala resoluciji o družbenoekonomskem razvoju občine Celje v 1986. letu. Ni naključje, da so glavne naloge v resoluciji krepitve akumulativne in reproduktivne sposobnosti gospodarstva, finančna utrditev poslovanja organizacij združenega dela, obvladovanje likvidnosti poslovanja, usmerjanje akumulacije v modernizacijo in tehnološko posodabljanje proizvodnje, v povečanje učinkovitosti naložb, v izboljšanje kakovosti proizvodnje in še in še. Skratka, dovolj in veliko zahtevnih nalog. Sicer pa resolucija predvideva, da je možno in potrebno v tem letu doseči 2,6 % rast družbenega proizvoda, 2,0 % rast industrijske proizvodnje in med drugim še 3,5 % rast kmetijske proizvodnje. Produktivnost dela naj bi ob rasti zaposlenosti za 0,7 % porasla s stopnjo 1,9 %. Skupen izvoz bi se naj povečal za 9 %, medtem, ko bi se naj izvoz na konvertibilna tržišča povečal za 10 %. Pri vsem tem pa bi se naj uvoz povečal le za 6 %.

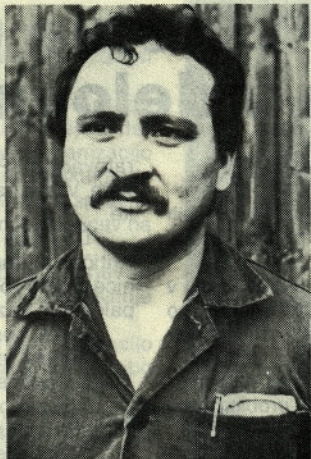

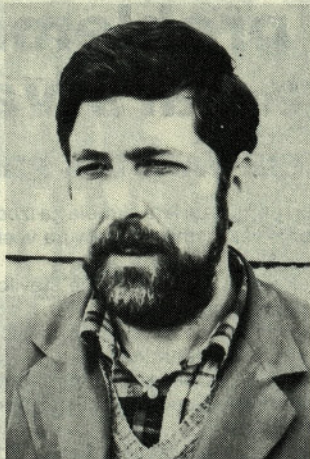
Sekretar OOZK TOZD Posoda SVETIČIČ Dušan (4. 7. 1953) – dipl. ing. strojništva, vodja službe operativne priprave proizvodnje TOZD.

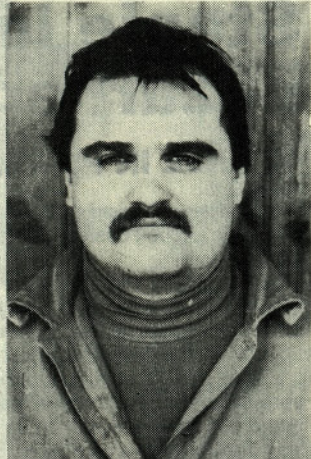
Sekretar OOZK TOZD ERC ZOD-REC Mladen (23. 8. 1954) – operater.

Sekretar OOZK TOZD Odpreski in avtokolesa JOCKOVIČ Milovan (4. 8. 1956) – vodja skupine avtokoles.

Sekretar OOZK TOZD Radiatorji BELAK Ervin (8. 5. 1943) – vodja izmene.

Sekretar OOZK TOZD Vzdrževanje in energetika REBERNIK Rudi (11. 4. 1959) – KV strojni ključavničar.

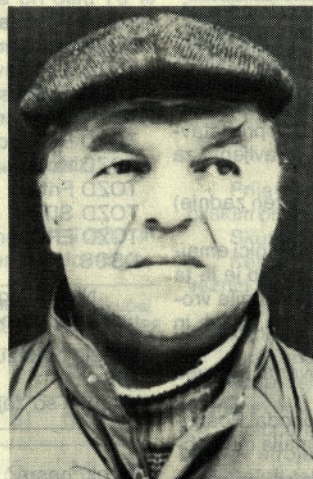
Nova vodstva v ZK EMO Celje

V vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov v naši delovni organizaciji so bile ob koncu lanskega leta (razen v DSSS) opravljene volilno-programske konference. Komunisti so analizirali svojo aktivnost v preteklem mandatnem obdobju, izvolili nova vodstva osnovnih organizacij in postavili usmeritve svojega dela za prihodnje dvoletno mandatno obdobje.

Osrednja tema vseh volilnih konferenc je bila ocena družbenopolitičnih, družbenoekonomskih in varnostno političnih razmer v obdobju, kjer delujejo ter poročilo o delu osnovne organizacije, njenega vodstva in članov v preteklem mandatnem obdobju.

Komunisti so kritično ocenili dosežene odnose v naših delovnih organizacijah, delitev osebnih dohodkov ter vrednotenje del in nalog, samoupravno organiziranost, delovanje osnovnih organizacij, družbeno politično aktivnost vseh komunistov v naši delovni organizaciji kakor tudi akcijsko povezovanje članov ZK v EMO.

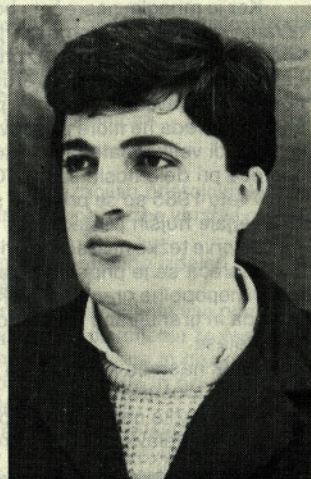
Skoraj v vseh OO so obravnavali tudi vprašanje dopolnjevanja oziroma pomlajevanja članov OOZK, kakor tudi druga kadrovska in organizacijska vprašanja, ki so pomembna za samo delovanje OOZK. Opravljene volilne konference so bile v vseh sredinah izredno živahne in dokaj konkretne ter

Sekretar OOZK TOZD Servis in trgovina KOROŠEČ Vili (3. 4. 1938) – serviser.

Sekretar OOZK TOZD Orodjarji KOKANOVIČ Peter (1. 11. 1962) – KV rezkalec.

Sekretar OOZK TOZD Kontejneri FAZLIČ Jasim (26. 2. 1959) – strojni tehnik, vodja obrata pocinkovalnice.

bodo učinkovito dopolnile programe delovanja OOZK v naslednjem obdobju.

Na volilnih konferencah so bila izvoljena tudi nova vodstva in sekretarji OOZK.

Komunisti EMO smo si v tem mandatnem obdobju zastavili odgovorno nalogo, odigrati vodilno idejnopolično vlogo predvsem v krepitvi samoupravnih socialis-

tičnih odnosov, kakor tudi v iskanju primernih rešitev za izboljšanje gospodarskega položaja s posebnim poudarkom na spodbujanju ustvarjalnosti delavcev.

ZVEZA KOMUNISTOV

Razpravljalo več kot 50 delegatov. – Razprava na zasedanju občinske programske-volilne konference celjskih komunistov, ki je bila 29. januarja, je pokazala, da se komunisti zavedajo odgovornosti v sedanjih zaostrenih družbenoekonomskih in političnih razmerah. V treh komisijah konference – za družbenoekonomske odnose, politični sistem ter za organiziranost in razvoj ZK – je razpravljalo več kot 50 delegatov, ali z drugimi besedami: vsak šesti delegat na tej konferenci. Tolikšno število razpravljalcev, vsebina razprav in sprejete programske usmeritve za delovanje v prihodnjem mandatnem obdobju potrjujejo pripravljenost celjskih komunistov, da se odločno in z vso odgovornostjo spoprimejo s težavami in slabostmi v sedanjih družbenoekonomskih in političnih razmerah.

Na konferenci so izvolili novi 49-članski občinski komite, statutarno komisijo, tovariško razsodišče in nadzorno komisijo ter 29 delegatov za 10. kongres ZKS in 3 delegate za 13. kongres ZKJ.

Tako po zasedanju občinske konference so se sestali novoizvoljeni člani občinskega komiteja. Za predsednico tega organa so ponovno izvolili inženirko iz Cinkarne Jožico Farčnik in 13-člansko predsedstvo komiteja. Za sekretarja predsedstva so izvolili Stane Meleta, za izvršne sekretarje pa Stanko Renčelj, Franca Kavko in Darka Končana.

Zveza sindikatov

Usmeritve za prihodnjo dejavnost sprejete. – Na programsko-volilni skupščini občinske organizacije Zveze sindikatov, ki je bila 27. januarja, so obravnavali in sprejeli poročilo o delu Občinskega sveta ZS in njegovih organov v času po volilni skupščini leta 1982 ter programske usmeritve za delo občinskega sveta do leta 1990 in izvolili 61 članov občinskega sveta, 5 članov nadzornega odbora, 25 delegatov za 11. kongres ZSS in 4 delegate za 10. kongres ZSJ. Programske usmeritve obsegajo najpomembnejše naloge, ki jih nakazujejo kongresno gradivo in skupaj dogovorjene naloge v celjski družbenopolitični skupnosti. Na temelju teh usmeritev bodo vsako leto naredili konkreten delovni program Občinskega sveta ZS in njegovih organov.

Na skupščini je razpravljalo 13 delegatov, posebna komisija pa bo na podlagi poročil in razprave oblikovala sklepe in jih

poslala vsem osnovnim organizacijam in konferencam osnovnih organizacij ZS. Za predsednika Občinskega sveta ZS so izvolili Petra Privška iz opekarne Ljubčna, za podpredsednika Jožeta Zrimška iz Razvojnega centra in za sekretarko Majdo Meštrov. Do njene razrešitve v organih ZSJ bo dolžnost sekretarja opravljal dosedanji sekretar Miro Medved.

Kandidatne liste so sestavljene. – Po doslej zbranih informacijah pri predsedstvu občinskega sveta ZS so kandidacijske konference v združenem delu bile dobro pripravljene in izvedene. Pri oblikovanju kandidatnih list za temeljne delegacije DPS in SIS ni bilo težav, na konferencah pa so soglašali tudi s predlaganimi kandidati za odgovornejše dolžnosti v občini, republiki in zvezi. V naši delovni organizaciji smo ob tej priložnosti obravnavali tudi kandidatne liste za naše samoupravne organe.

Usposabljanje za učinkovitejše delovanje sindikatov. – 6. februarja se je začela občinska sindikalna šola, ki so jo sklenili 1. marca z okroglo mizo. Šolo je obiskovalo blizu 50 slušateljev, ki so v 71 urah obravnavali bistvena vprašanja našega družbenega razvoja od temeljnih značilnosti socialističnega samoupravnega političnega in gospodarskega sistema do ustavnih in zakonskih opredelitev vloge in nalog sindikatov v združenem delu in samoupravnem sistemu.

12. februarja so se začeli tudi enodnevni seminarji za novoizvoljene člane odborov sindikalnih dejavnosti ter predsednike osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij ZS. Pogovorili so se o nalogah, ki so povezane z vlogo sindikata v sistemu socialističnega samoupravljanja, razpravo o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja in s predkongresno dejavnostjo.

Stanje in problemi varstva pri delu in požarnega varstva v delovni organizaciji EMO

STANJE IN PROBLEMI VARSTVA PRI DELU

Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu skrbela za izboljšanje delovnih razmer in čimbolj dosledno izvajanje varnostnih ukrepov na vseh področjih dela v DO.

Kljub stalni skrbi za napredek varstva pri delu pa je število nesreč, ki so v glavnem sicer lažjega značaja, nekoliko poraslo (za 0,86 %). K porastu nesreč so največ prispevali novosprejeti delavci, saj se jih je poškodovalo 61 oziroma kar 28,4 % vseh delavcev sprejetih v zadnjem letu dni.

Ugotovljeno stanje je zaskrbljujoče in nakazuje neurejen odnos do novosprejetih delavcev, predvsem s strani neposrednih vodij del. Temu problemu bo nujno potrebno posvetiti večjo pozornost.

Služba varstva pri delu bo izdelala posebno analizo nesreč pri novosprejetih delavcih in na podlagi dobljenih podatkov predlagala tudi kadrovske spremembe pri tistih vodstvenih delavcih pri katerih odstopa število nesreč od povprečja.

Služba varstva pri delu je vse nesreče tekoče raziskovala in ugotavljala vzroke nesreč. Za vse nesreče so bili predpisani varnostni ukrepi z namenom, da se nesreče v bodoče ne bi več ponavljale. O nesrečah so bili izdelani ustrezni zapisniki.

Ker je mnogim nesrečam botrovalo kršenje varnostnih predpisov in neupoštevanje navodil za varno delo, je služba varstva pri delu od individualnih poslovnih organov v TOZD v 40 primerih zahtevala uvedbo disciplinskih postopkov. Zaradi lažne solidarnosti in drugih nerazumljivih vzrokov pa je bilo v disciplinski postopek prijavljenih samo 11 primerov. Takšen odnos do problematike varstva pri delu seveda ne more prispevati k napredku varnostne kulture v DO, predstavlja pa tudi veliko materialno škodo, saj morajo sedaj vse stroške zdravljenja za nesreče pri delu nositi same TOZD.

V letu 1985 so se pripetile štiri težke nesreče, ki pa na srečo (razen zadnje) niso terjale hujših posledic.

Do prve težke nesreče je prišlo v TOZD Frite, dne 13. 3. 1985, v topilnici emajlov. Nesreča se je pripetila delavcu D. V. ob spuščanju taline v vodo, ko je le ta zaradi nepopolne granulacije eksplodiral. Ob eksploziji je delavcu brizgnila vroča voda in granulirana frita tako, da mu je povzročila opekline po glavi, rokah in delih telesa.

Vzrok nesreče je v tem, da talilna peč ni bila ustrezno zavarovana, delavec pa tudi ni upošteval navodil za varno delo.

Druga težka nesreča se je pripetila, dne 18. 7. 1985 v TOZD Posoda. Poškodovana se je delavka Ž. A., ko je čistila stroj za nanos temeljnega emajla med ob-

ratovanjem. Posledice nepravilnega dela je bila močna poškodba III. prsta leve roke. Vzrok nesreče je iskati v kršenju navodil za varno delo s strani poškodovanke.

Do tretje težje nesreče je prišlo, dne 19. 9. 1985 v vlačilnici TOZD Posode. Kritičnega dne je delavec J. B. odstranjeval raztrgano pločevino iz orodja stiskalnice z golo roko. Posledica opisanega načina dela je bila močna poškodba med palcem in kazalcem leve roke.

Vzrok nesreče je v neupoštevanju navodil za varno delo na stiskalnicah. Zadnja težka nesreča v preteklem letu se je pripetila, dne 12. 12. 1985 v TOZD Posoda. Poškodovani delavec R. M. je utrpel težko poškodbo desne noge. Do poškodbe je prišlo zaradi neprilagojene vožnje voznika viličarja, ki je z veliko hitrostjo prevozil nihajna vrata in zadel poškodovanca z viličami.

Vzrok nesreče je v grobem kršenju varnostnih navodil s strani voznika viličarja. Opisane primere težkih nesreč so raziskali organi notranjih zadev ter republiški inšpektor dela. Tako bodo posamezni primeri obravnavani na rednem sodišču.

V letu 1985 je služba varstva pri delu organizirala in poslala na periodične in druge zdravniške preglede skupno 294 delavcev zaposlenih na nevarnih in zdravju škodljivih delih in sicer iz:

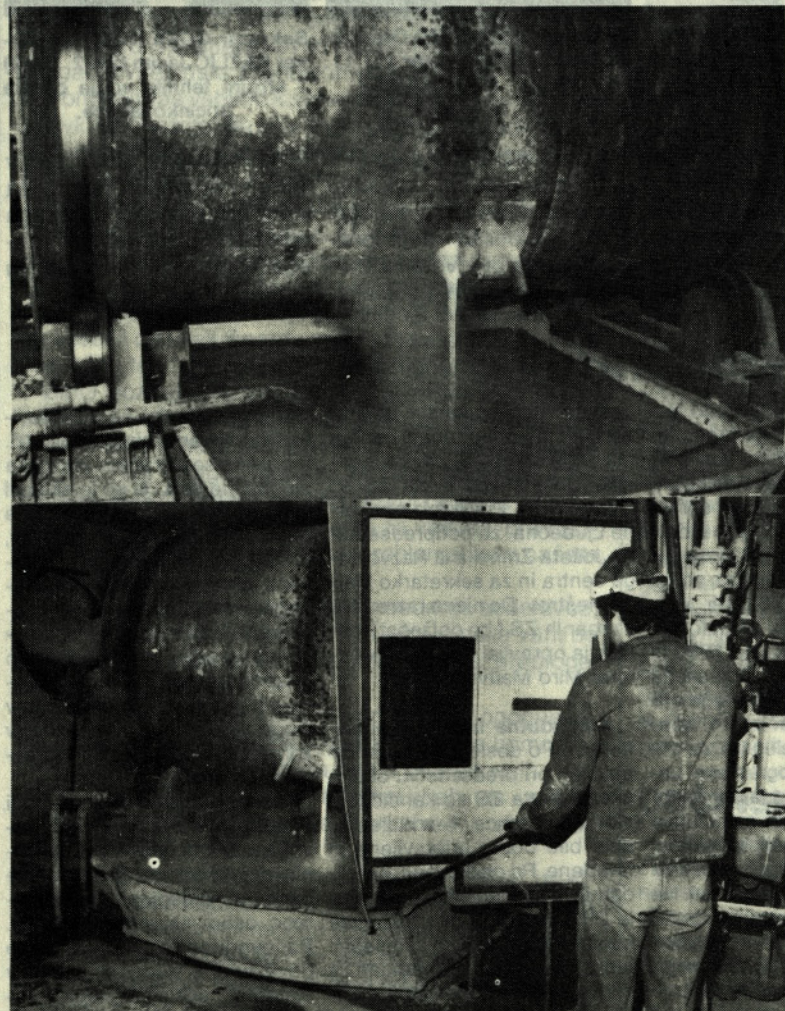
TOZD Posoda	69 delavcev
TOZD Emokontejner	20 delavcev
TOZD Vzdrževanje in energetika	39 delavcev
TOZD Odpreski in avtokolesa	7 delavcev
TOZD Orodjarna	16 delavcev
TOZD Radiatorji	5 delavcev
TOZD Kotli	53 delavcev
TOZD Frite	19 delavcev
TOZD SIT	1 delavec
TOZD ERC	5 delavcev
DSSS	60 delavcev

Na podlagi prejetih izvidov o rezultatih zdravniških pregledov so bila izdelana ustrezna poročila in posredovana v TOZD v nadaljnje ukrepanje.

Tabela prikazuje nesreče pri delu oziroma izven dela po virih v primerjavi z letom 1984.

V tabeli so zajete nesreče vseh TOZD in DSSS.

Vzroki nesreč pri delu	Število primerov	
	1984	1985
Poškodba izven dela	41	42
Stroji in naprave s hibami	4	5
Motnje v normalnem teh. postopku	-	-
Ročno orodje in orodje na meh. pogon	3	1
Električne naprave	-	-
Nepravilno urejeni delovni prostori	8	13
Nepravilna in nezadostna razsvetljava	-	-
Natrana delovišča	1	1
Transportne poti	2	5
Pomanjkanje varnostnih naprav	3	7
Nepravilna uporaba oseb. zaščit. sredstev	18	6
Višja sila (elementarne sile)	-	-
Ni faktorja v delovnem okolju	-	-
Nesmotrn in nevaren način dela	72	83
Slaba organizacija dela	23	23
Pomanjkanje splošne kontrole	-	1
Pomanjkanje ustrezn. poklic. šol. izobrazbe	-	-
Pomanjkanje poklicnih izkušenj	-	1
Kršitev varnostnih predpisov	14	27
Psihične lastnosti in pomanjkljivosti	-	-
Zdravstvene motnje delavcev	-	-
Skupaj	189*	215

V TOZD Frite je 13. 3. 1985 prišlo do težke nesreče v topilnici emajlov. Nesreča se je pripetila delavcu D. V. ob spuščanju taline v vodo. Pri tem je vroča voda in granulirana frita brizgnila v delavca in mu povzročila opekline po glavi, rokah in drugih delih telesa.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Pripomniti velja, da je bilo največ težav pri izvedbi zdravniških pregledov v TOZD Frite, saj so se posamezni delavci izmikali in se kljub večkratnim pozivom niso odzvali zdravniškim pregledom.

Mnogo časa je v preteklem letu služba varstva pri delu posvetila tudi varnostni vzgoji. Tako so se odvijala predavanja iz varstva pri delu za novospreglete delavce, učence v usmerjenem izobraževanju, ki so prihajali v delovno organizacijo na obvezno prakso, dalje za razna strokovna področja (upravljače stiskalnic in strojnih škarij, voznike viličarjev, upravljače dvigal, upravljače plinskih naprav in druge). Posebni seminarji so bili organizirani za pripravo vodstvenih delavcev na preizkus znanja.

Služba varstva pri delu je pripravila tudi programe za izvedbo seminarjev za delavce, ki prihajajo v stik z nevarnimi snovmi za TOZD Posoda in Vzdrževanje ter službo nabave.

Služba varstva pri delu se je aktivno vključila tudi v pripravo in organizacijo izobraževanja čistilk, kjer so se le te usposobile za pravilno in strokovno uporabo razkužil in čistil.

Pri vseh zgoraj navedenih izobraževanjih je služba varstva pri delu pripravila posamezne materiale za izvedbo predpisanih preizkusov znanja iz varstva pri delu.

Izpit iz splošnega dela varstva pri delu je v letu 1985 opravljalo 353 zaposlenih, za razna specialna področja varstva pri delu pa je opravljalo izpit 146 zaposlenih delavcev.

Preizkus znanja iz varstva pri delu za vodstvene delavce je v preteklem letu opravljalo 39 delavcev.

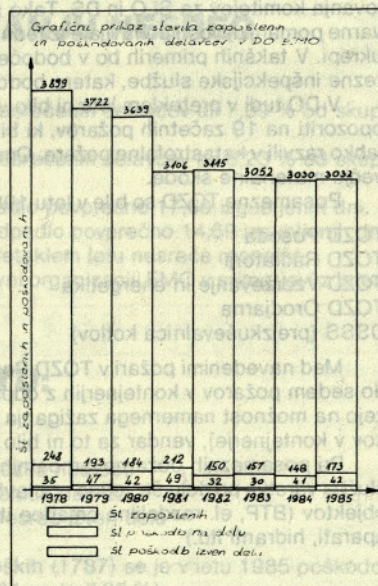
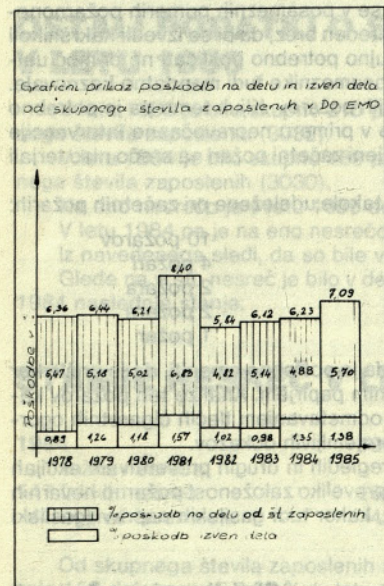
V povprečju je pozitivno opravilo preizkus znanja iz varstva pri delu 73 % vseh, ki so pristopili k izpitu. V letu 1986 bo potrebno nadaljevati z varnostnim izobraževanjem vodstvenih delavcev, saj je v glavnem večini veljavnost istega potekla.

V preteklem letu je služba varstva pri delu pripravila 13 pismenih dogovorov po 17. čl. ZVD za različne tuje izvajalce del, kateri so v naši delovni organizaciji opravljali različna opravila skupno z našimi izvajalci del.

Pri vseh tujih izvajalcih del je služba varstva pri delu izvajala nadzor nad upoštevanjem varnostnih ukrepov na skupnem delovišču.

Tabela prikazuje pogostnost in resnost nesreč po posameznih TOZD in DSSS v primerjavi z letom 1984 z upoštevanjem števila opravljenih delovnih ur.

MESEC	Smrtne		Težke		Lahke		Izven dela		Skupaj	
	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985	1984	1985
Januar	-	-	-	-	20	15	6	2	26	17
Februar	-	-	-	-	11	17	3	3	14	20
Marec	-	-	-	1	10	10	4	5	14	16
April	-	-	-	-	12	16	6	7	18	23
Maj	-	-	-	-	9	22	3	4	12	26
Junij	-	-	-	-	12	9	3	5	15	14
Julij	-	-	-	1	6	13	2	3	8	17
Avgust	-	-	-	-	19	11	1	3	20	14
September	-	-	-	1	11	21	6	3	17	25
Oktober	-	-	-	-	14	14	3	5	17	19
November	-	-	1	-	8	9	1	1	10	10
December	-	-	-	1	15	12	3	1	18	14
SKUPAJ	-	-	1	4	147	169	41	42	189	215

Dne 19. 9. 1985 je prišlo do težje nesreče v vlačilnici (obrat surovinske predelave) TOZD Posoda. Delavec J. B. je z golo roko odstranjeval raztrgano pločevino iz orodja stiskalnice. Posledica takšnega načina dela je bila močna poškodba – stisnina med palcem in kazalcem leve roke. Vzrok nesreče je neupoštevanje navodil za varno delo na stiskalnicah.

Prijavljanje naših delovišč v tujih delovnih organizacijah pristojnim inšpekcijskim organom je bila tudi v preteklem letu stalna naloga službe varstva pri delu. Skupno je bilo prijavljenih 8 delovišč.

Ker je šlo predvsem za manjša delovišča, ni bilo potrebno izdelati sicer obveznih varnostnih programov za posamezna delovišča.

V preteklem letu je služba varstva pri delu redno prevzemala vsa novo izdelana orodja za stiskalnice in izdajala ustrezna uporabna dovoljenja za vse TOZD. Prav tako pa so bila pregledana tudi vsa novonabavljena in generalno popravljena delovna sredstva. Izdelani so bili ustrezni zapisniki in po odpravi pomanjkljivosti izdana ustrezna interna obratovalna dovoljenja.

Določene težave so tudi v preteklem letu nastopale pri izvajanju rednih pregledov strojev in naprav zaradi časovne stiske oziroma kadrovskih težav.

Dokaj tekoče so se izvajali le pregledi viličarjev in dvigalnih naprav. Velike težave so tudi v preteklem letu nastopale zaradi izredno slabe kvalitete nabavljenih osebnih varovalnih sredstev, zaradi česar je bilo v mnogih primerih potrebno iste reklamirati oziroma vračati dobaviteljem.

Služba varstva pri delu je tudi v letu 1985 skrbela za tekoče naročanje osebnih varovalnih sredstev in za pravilno in smotno razdeljevanje, skladno z obstoječimi razdelilniki za vse TOZD in DSSS.

Izvajanje redne deratizacije, dezinfekcije in dezinfekcije celotne DO je bila tudi v letu 1985 stalna skrb službe varstva pri delu. Poseben problem pa je predstavljala izredna situacija v DO ob izbruhu masovne zastrupitve s hrano do katere je prišlo dne 6. 9. 1985. Služba varstva pri delu je ob tej zastrupitvi izvedla centralno izredno dezinfekcijo vseh sanitarnih prostorov in prostorov družbene prehrane.

Tabela prikazuje nesreče pri delu po vzrokih v primerjavi z letom 1984. V tabeli so zajete nesreče v vseh TOZD in DSSS.

TOZD	Pogostnost		Resnost	
	1985	1984	1985	1984
Frite	23,2	46,5	503,5	760,7
Posoda	52,1	41	996,7	582,1
ERC	18,2	-	146,2	-
Odpreski in avtokolesa	96,5	50	1373,7	494,5
Orodjarna	14,8	46,8	315,3	1281,8
Vzdrževanje in energetika	55,8	50,2	690,9	628,3
Radiatorji	41,8	40	404,8	438,5
Kotli	40,4	54,3	817,4	754,1
Emokontejner	64,7	35,3	1338,4	408
SIT	10,6	28,8	64,0	1292,4
DSSS	9,9	13,3	199,5	212,5
DO EMO	42,6	38,1	753,9	560,8

(Nadaljevanje na 6. strani)

Varstvo v DO EMO

(Nadaljevanje s 5. strani)

Skladno z navodili Centra za socialno medicino in higieno Celje pa je tudi skrbela za poostren nadzor nad razkuževanjem vseh sanitarnih in drugih prostorov vse do konca leta 1985.

Služba varstva pri delu je ob koncu tudi zbrala vse podatke o bolniški odsotnosti in stroške zaradi okužb s hrano ter podatke posredovala službi družbenega standarda in splošnih zadev za nadaljnjo uporabo. (Za povračilo stroškov od odgovorne institucije).

V preteklem letu je služba varstva pri delu sodelovala pri izvajanju kompletnih meritev ekoloških faktorjev v TOZD Posoda. Določene meritve pa so bile v manjši meri izvedene tudi v drugih TOZD in DSSS.

Služba varstva pri delu je aktivno sodelovala tudi pri ocenjevanju pogojev dela za novo metodo vrednotenja, kakor tudi pri reševanju številnih pripomb, po sprejemu nove metode vrednotenja.

Tabela prikazuje nesreče ločeno po mesecih v primerjavi z letom 1984. V tabeli so zajete nesreče vseh TOZD in DSSS.

LETO	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
% ponesrečenih oseb skupaj	6,75	6,36	6,44	6,21	8,4	5,84	6,12	6,12	6,23	7,09
% ponesrečenih oseb izven dela	1,31	1,09	0,9	1,26	1,15	1,57	1,02	0,98	1,35	1,38
% ponesrečenih oseb na delu	5,44	6,06	5,46	5,18	5,06	6,83	4,82	5,14	4,88	5,70
Število nesreč izven dela	49	43	35	47	42	49	32	30	41	42
Število nesreč na delu	203	238	213	193	184	212	150	157	148	173
Število nesreč skupaj	525	281	248	240	226	261	182	187	189	215
Število zaposlenih	3752	3951	3899	3722	3639	3106	3115	3052	3030	3032

Tabela prikazuje stanje nesreč v DO EMO v zadnjih 10-letih, glede na spreminjanje števila delavcev.

Izdelava navodil za varno delo je bila tudi v preteklem letu stalna naloga službe varstva pri delu.

Poleg zgoraj navedenega pa je služba varstva pri delu reševala še številne tekoče probleme, ki so se vsakodnevno pojavljali v posameznih delovnih sredinah. (Reševanje problemov ogrevanja v zimskem obdobju. Reševanje visokih temperatur v letnem obdobju, priprava vloge in ostalih podatkov za nočno delo žena, reševanje številnih pritožb zaradi neustrezno čiščenih sanitarnih prostorov in druge).

Izdelava in dopolnjevanje osnutkov Pravilnikov o varnostnih ukrepih in normativih za posamezne TOZD in DSSS je bila začasno preložena zaradi predvidenih sprememb do katerih bo prišlo s sprejemom novega zakona o varstvu pri delu, ki naj bi bil sprejet v letu 1986.

V letu 1985 so se v delovni organizaciji v nekaterih delovnih sredinah sicer izboljšali delovni pogoji kot:

- Ogrevanje v skladišču gotove posode in deloma v montaži v TOZD Posoda.
- Delno je bilo urejeno odsevanje nevarnih plinov (fluorovodik) nad konti pečmi in odvajanja toplote v neposredni bližini delovnih mest v emajlirnici TOZD Posoda in nekateri drugi.

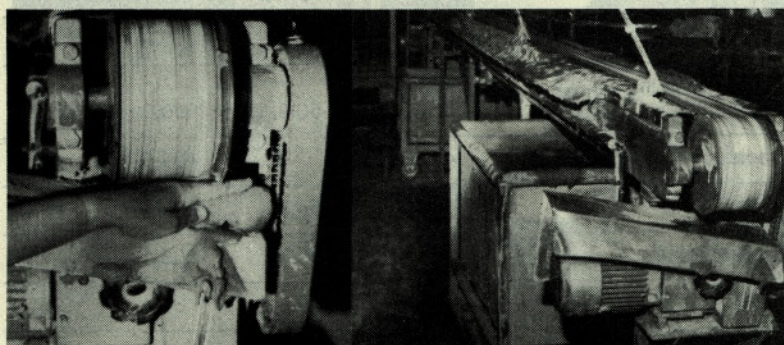
Še vedno pa so ostali odrpti številni problemi, ki lahko bistveno vplivajo na stanje varstva pri delu v DO in katere bo kazalo reševati v bližnji prihodnosti, saj se njihovo reševanje prenaša iz leta v leta in sicer:

- Problem transporta in doziranja žveplene kisline v lužilnico emajlirnice, kjer sedaj nastopa stalna potencialna nevarnost nesreč (to je politja in opeklin s kislino).

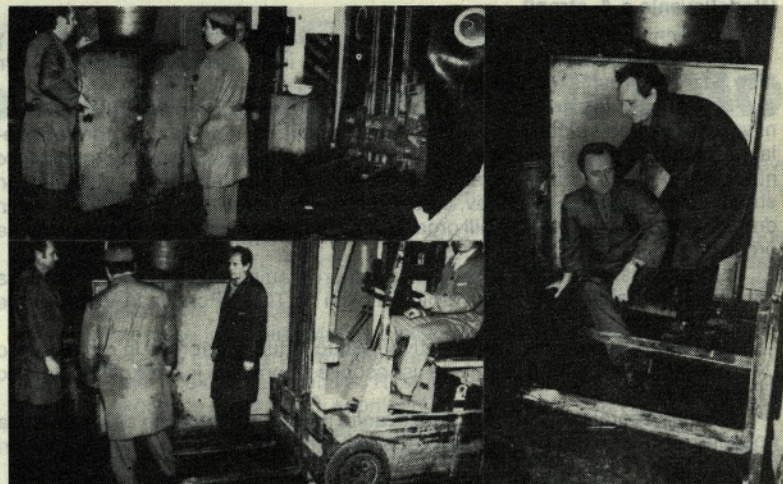
- Problem odsesavanja oziroma brizganja emajla pri brizgalnih kabinah pri pečih za žganje kopalnih kadi.

- Problem vklopnih sistemov pri uporabi varilnih strojev v varilnici ročajev, se je sicer začel reševati vendar še vedno ni dokončno rešen.

- K reševanju problematike notranjega transporta in vzdrževanju prostih transportnih poti zlasti v TOZD Posoda, se še vedno ni pristopilo, čeprav neurejeno stanje na tem področju predstavlja stalni vir nepotrebnih nesreč in tudi velike materialne škode, ki zaradi tega nastopijo.

Delavka Ž. A. je 18. 7. 1985 v emajlirnici TOZD Posoda čistila med obratovanjem stroj za nanašanje temeljnega emajla. Posledica takšnega nepravilnega dela - močna poškodba III. prsta leve roke. Vzrok nesreče je neupoštevanje oz. kršitev navodil za varno delo s strani poškodovane delavke.

Zadnja težka nesreča v preteklem letu, v kateri je delavec R. M. utrpel težko poškodbo desne noge, se je pripetila 12. 12. 1985 v surovinskem obratu TOZD Posoda. Do poškodbe je prišlo zaradi neprilagojene vožnje voznika viličarja, ki je z veliko hitrostjo prevozil nihajna vrata in zadel poškodovanca z viličarji.

Vzrok nesreče - groba kršitev varnostnih navodil voznika viličarja.

- Problem ureditve lokalnega odsesavanja v lužilnici pocinkovalnice v TOZD Emokontejner.

- Problem neustrezne lakirnice za elektro radiatorje v TOZD Radiatorji (Zahteva po odločbi požarnega inšpektorja).

- Problem izdelave keramičnih frit, uporaba svinca, kakor tudi reševanje stalnih pritožb v bližini stanujočih občanov zaradi onesaženja okolja (ropot, prah, plini).

- Reševanje številnih ter drugih problemov, ki vplivajo na varnost pri delu oziroma na delovne pogoje v posameznih delovnih sredinah.

STANJE IN PROBLEMI VARSTVA PRED POŽARI

V letu 1985 je služba varstva pri delu ogromno časa posvetila urejanju in reševanju požarnovarnostne problematike v posameznih TOZD in DSSS.

Preventivna dejavnost službe varstva pri delu je v mnogih primerih preprečila hujše posledice do katerih bi sicer lahko prišlo.

Med pomembne preventivne naloge je vsekakor šteti izvajanje požarnovarnostne vzgoje vseh kategorij delavcev (novosprejeti delavci, gasilske trojke, vodstveni delavci itd.), dalje pregledi požarno nevarnih objektov in tehnoloških postopkov, evidentiranje ter izdaja pismenih dovoljenj za uporabo odprtega ognja (varjenja, rezanja itd.) na mestih, ki niso ognjevarno urejena, kar je služba varstva pri delu povsem na novo vpeljala v letu 1985 in druge.

Vse našteje in mnoge druge aktivnosti pa je služba varstva pri delu izvajala v stalnem sodelovanju in s pomočjo industrijskega gasilskega društva. Pri tem je še posebej potrebno omeniti redne tedenske preglede stanja požarne varnosti, kateri so se opravljalni redno vsak teden preko celega leta in v vseh TOZD in DSSS. Redne tedenske preglede so poleg dežurnih gasilcev skupaj opravljal še dežurni tehnik, nadzorniki plinskih peči in predstavniki DO Varnost.

Ugotovitve navedenih pregledov je služba varstva pri delu s strokovnimi komentarji in predlaganimi tehničnimi rešitvami posredovala posameznim vodjem TOZD in vodjem področij v DSSS. S pomanjkljivostmi pa je služba varstva pri delu redno seznanjala tudi predsednike komitejev za SLO in DS v TOZD (DSSS).

Posredovanje ugotovljenih pomanjkljivosti odgovornim vodjem je imelo namen, da se napake čim prej odpravijo. Seveda služba varstva pri delu pričakovane namena v nekaterih primerih ni dosegla, predvsem zaradi ignorantskega odnosa nekaterih odgovornih oseb v TOZD, kakor tudi zaradi nedoslednega delovanja komitejev za SLO in DS. Tako so se v posameznih primerih požarnovarnostne pomanjkljivosti ponavljale iz tedna v teden brez, da bi se izvedli kakršnikoli ukrepi. V takšnih primerih bo v bodoče nujno potrebno poklicati na pomoč ustrezne inšpekcijske službe, katere bodo posameznike tudi mandatno kaznovali.

V DO tudi v preteklem letu ni bilo večjih požarov. Kljub temu pa je potrebno opozoriti na 19 začetnih požarov, ki bi se v primeru nepravčasne intervencije lahko razvili v katastrofalne požare. Omenjeni začetni požari na srečo niso terjali večje materialne škode.

Posamezne TOZD so bile v letu 1985 takole udeležene pri začetnih požarih:

TOZD Posoda	10 požarov
TOZD Radiatorji	4 požari
TOZD Vzdrževanje in energetika	2 požara
TOZD Orodjarna	2 požara
DSSS (preizkuševalnica kotlov)	1 požar

Med navedenimi požari v TOZD Posoda je potrebno omeniti, da je prišlo kar do sedem požarov v kontejnerjih z odpadnim papirjem. Analize teh požarov kažejo na možnost namernega zažiganja (z odmetavanjem tlečih cigaretnih ogorkov v kontejnerje), vendar za to ni bilo oprejemljivih dokazov.

Pri posameznih požarnovarnostnih pregledih in drugih preventivnih akcijah služba varstva pri delu še vedno ugotavlja preveliko založenost požarno nevarnih objektov (BTP, el. razdelilne omarice itd.), kakor tudi gasilskih naprav (gasilski aparati, hidranti itd.).

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

Poseben problem predstavlja slabo čiščenje delovnih prostorov in odstranjevanje gorljivih odpadkov še zlasti ob zadnjih delovnih izmenah pred prostimi dnevi (proste sobote, prazniki in podobno).

Člani IGD so na zahtevo (pismena dovoljenja za delo z ognjem) službe varstva pri delu v preteklem letu opravili skupno 320 ur gasilske straže.

V času odsotnosti medicinskih sester (v nočnem času, ob delno prostih sobotah, v času dopustov in boleznih medicinskih sester) so dežurni člani IGD skupno 839 ur nudili prvo pomoč našim delavcem.

Med ostalimi nalogami, katere je IGD opravilo skladno s pogodbo je potrebno omeniti pregled 1342 gasilskih aparatov, dalje 583 ur črpanja vode iz jaškov z motornimi brizgalkami ter skupno 134 prevozov poškodovanih in na hitro obolelih delavcev z zdravstvene ustanove.

Pri prevozu poškodovanih in obolelih delavcev je potrebno opozoriti na povsem dotrajano vozilo kombi, katerega pa se je z velikimi napori TOZD Vzdrževanje ob koncu leta le usposobilo za nadaljno uporabo.

Ob koncu je potrebno opozoriti na številne dodatne naloge na področju požarnega varstva, do katerih je prišlo s sprejemom dopolnjenega Zakona o varstvu pred požarom (Ur. l. SRS, št. 15/84) in Pravilnika o organiziranosti varstva pred požarom in o strokovni usposobljenosti delavcev, odgovornih za izvajanje požarnovarnostnih ukrepov v temeljih in drugih organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti (Ur. list SRS, št. 42/85), katere pa služba varstva pri delu v sedanjih kadrovi sestavi ne bo zmogla.

Za dosledno izvajanje požarno varnostnih nalog po zakonskih zahtevah bo nujno potrebno zaposliti osebo, ki bo opravljala izključno naloge s področja požarne varnosti. Navedena zahteva je nakazana (upoštevajoč oceno požarne ogroženosti) v 7. č. ZVP.

PRVA POMOČ IN ZDRAVSTVENA SLUŽBA

Služba varstva pri delu je redno sodelovala z zdravstveno službo, to je obratno ambulanto EMO, kakor tudi medicino dela. Redni razgovori med zdravstveno službo in posameznimi strokovnimi službami v DO EMO so v mnogočem prispevali k sprotnemu razreševanju porajajočih se problemov tako v OA kot v DO, s čimer bi kazalo nadaljevati tudi v letu 1986.

Dežurstvo v ambulanti prve pomoči je v glavnem potekalo v redu. V primeru nujne odsotnosti posamezne medicinske sestre, je služba varstva pri delu organizirala prvo pomoč v dežurni gasilski službi tako, da do posebnih problemov ni prihajalo.

Služba varstva pri delu je proti koncu leta predstavila posamezne delovne prostore novemu zdravniku, ki je prišel v OA EMO tako, da je dobil boljšo predstavo o poteku posameznih tehnoloških postopkov, kar je služilo v obojestransko korist.

Želja službe varstva pri delu je, da se sodelovanje med zdravstveno službo in službo varstva pri delu v letu 1986 še okrepi.

PREDVIDENE NALOGE NA PODROČJU VARSTVA PRI DELU IN POŽARNEGA VARSTVA V LETU 1986

Tudi nadaljnje delo službe varstva pri delu bo slonelo na obstoječih in zlasti novih zakonskih predpisih, ki bodo uveljavljeni v letu 1986 in na obstoječih inter-nih predpisih.

Izdelati bo potrebno tudi ustrezne dopolnilne samoupravne akte.

Poskrbeti bo potrebno za izvedbo preizkusov znanja iz varstva pri delu za vodilne delavce v DO.

Izvesti bo potrebno nove meritve ekoloških faktorjev v nekaterih TOZD.

Na področju požarne varnosti bo potrebno opraviti podrobne požarnovarnostne preglede celotne DO.

Ponovno bo potrebno pristopiti k izobraževanju požarnih trojk ter izvesti druge preventivne naloge z namenom, da se preprečijo nezaželjeni pojavi in požarna škoda v DO.

OSTALI PODATKI O STANJU NESREČ V LETU 1985

V letu 1985 je bilo skupno 215 ponesrečenih delavcev ali 7,09 % od skupnega števila zaposlenih (3032).

V letu 1984 je bilo skupno 189 ponesrečenih delavcev ali 6,23 % od skupnega števila zaposlenih (3030).

Na eno nesrečo je v letu 1985 odpadlo povprečno 17,69 izgubljenih dni.

V letu 1984 pa je na eno nesrečo odpadlo povprečno 14,69 izgubljenih dni.

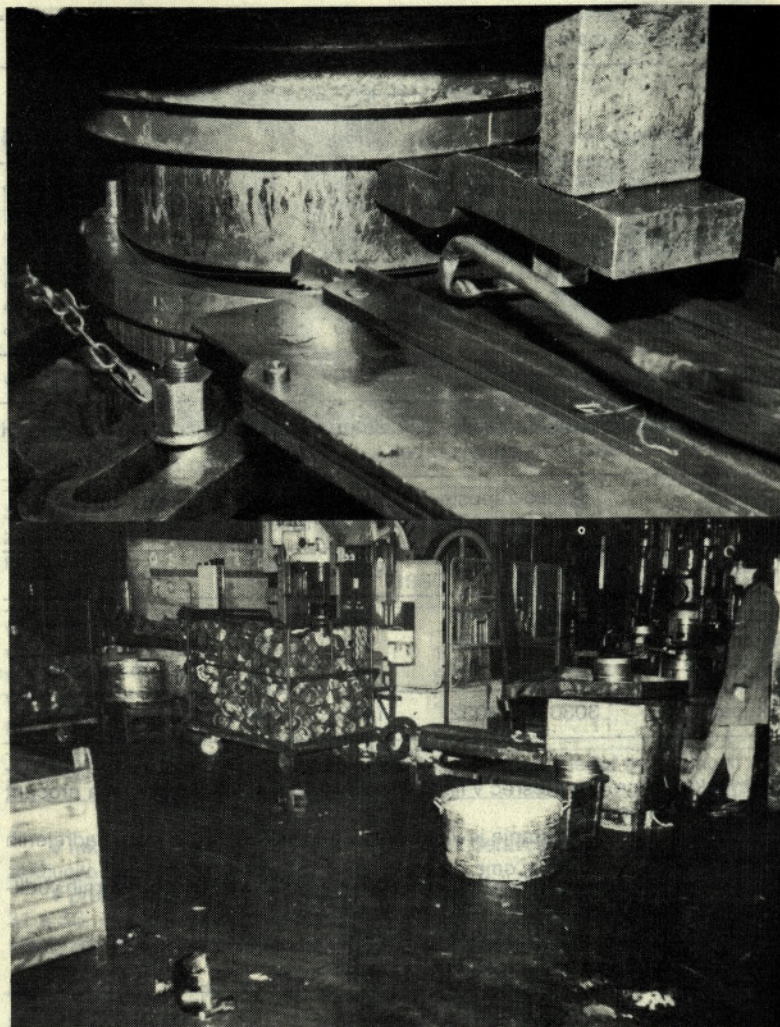
Iz navedenega sledi, da so bile v preteklem letu nesreče resnejše.

Glede na vrsto nesreč je bilo v delovni organizaciji EMO v primerjavi z letom 1984 naslednje stanje:

STANJE NESREČ V LETU:

1984	1985
1 težka nesreča	4 težke nesreče
147 lahkih nesreč	169 lahkih nesreč
41 nesreč izven dela	42 nesreč izven dela

Od skupnega števila zaposlenih moških (1787) se je v letu 1985 poškodovalo 155 delavcev ali 8,67 % (v letu 1984 pa le 7,95 %).

Čprav je s strojem oziroma s stiskalnico upravljal delavec z dolgoletnimi delovnimi izkušnjami, ki do takrat ni še nikoli zagrešil napake, pa je bil trenutek nepazljivosti dovolj, da se je zgodilo tisto, česar si ni želel.

Delček materiala se je zagodil in prišlo je do loma stiskalnice. Drobcji jekla, nekateri tudi kar precej veliki in težki, so se razpršili daleč naokrog in samo srečnemu naključju gre pripisati, da nesreča ni terjala človeških življenj, oziroma da se je vse končalo le z materialno škodo in seveda z nekoliko prestanega strahu upravljalca stiskalnice.

Od skupnega števila zaposlenih žensk (1245) pa se je v letu 1985 poškodovalo 60 delavk ali 4,82 % (v letu 1984 pa samo 3,73 %).

Iz prikazanega podatka sledi, da so moški pri delu mnogo manj previdni kot ženske, saj je procent poškodovanih skoraj enkrat višji kot pri delavkah. Seveda pa je potrebno upoštevati tudi dejstvo, da so ženske zaposlene na manj izpostavljenih delih.

Največ nesreč se je v preteklem letu pripetilo v ponedeljkih in sicer 49, sledi pa torek s 46 poškodovanimi delavci. Najmanj nesreč pa je bilo v letu 1985 ob petkih 31 primerov (če se ne upoštevajo sobote, ki so bile v glavnem proste).

Največ nesreč se je v letu 1985 pripetilo v šesti delovni uri in sicer kar 32 primerov, sledi pa peta delovna ura s 29 poškodovanimi.

Stanje nesreč izven dela v letu 1985 (42 nesreč) bistveno ne odstopa od števila nesreč izven dela v letu 1984 (41 primerov). Ponovno pa izstopa število izgubljenih dni za nesreče izven dela saj znaša kar 1206 dni od skupnega števila izgubljenih dni, za nesreče 3804 dni oziroma kar 31,7 % vseh izgubljenih dni za nesreče pri delu.

Podatki o številu ponesrečenih glede na čas zaposlitve v DO EMO v primerjavi z letom 1984 kažejo naslednje stanje:

Čas zaposlitve	Število ponesrečenih oseb	
	1984	1985
do 1 leta	32	61
od 1 do 4 let	45	44
od 5 do 9 let	27	34
od 10 do 19 let	28	21
od 20 do 29 let	14	11
od 30 do 34 let	2	-
od 35 do 39 let	-	2
40 let in več	-	-
Nesreče izven dela	41	42
Skupaj	189	215

(Konec na 8. strani)

Glede na kvalifikacijsko strukturo pa je stanje ponesrečenih v primerjavi z letom 1984 prikazano v naslednji tabeli:

Stopnja izobrazbe	Število zaposlenih v letu		Štev. ponesrečenih oseb v letu	
	1984	1985	1984	1985
Nepopolna osnovna šola	1365	1299	70 5,12 %	81 6,23 %
Osnovna šola	601	648	68 11,31 %	81 12,5 %
Šola za K-delavce	485	496	43 8,86 %	36 7,26 %
Šola za VK-delavce	64	63	1 4,56 %	1 1,58 %
Srednja šola	360	364	7 1,94 %	13 3,57 %
Višja šola	86	93	- -	1 1,07 %
Visoka šola	69	69	- -	2 2,89 %
Skupaj	3030	3032	189 6,23 %	215 7,09 %

Stanje ponesrečenih delavcev na delu po posameznih izmenah v primerjavi z letom 1984 prikazuje naslednja tabela:

Izmena	Število zaposlenih v izmeni		Štev. poškodb v eni izmeni		Štev. poškodb v % na izmeno	
	1984	1985	1984	1985	1984	1985
I. izmena	2350	2269	97	109	4,13 %	4,80 %
II. izmena	640	724	45	60	7,03 %	8,28 %
III. izmena	40	39	6	4	15,0 %	10,25 %
Skupaj	3030	3032	148	173	4,88 %	5,70 %

Iz prikazane tebele je razvidno, da se je gibanje nesreč tudi v letu 1985 odvijalo tako, da procent nesreč v III. in II. delovni izmeni krepko presega procent nesreč v I. izmeni.

Vzrok za navedeno stanje je v glavnem v neučinkovitem nadzoru nadrejenih oseb v III. in II. izmeni.

Rešitev problema bi bila iskati v izrednih kontrolah s strani odgovornih vodilnih delavcev, ki bi morali tudi učinkoviteje ukrepati.

Tabela prikazuje stanje nesreč za leto 1985 v primerjavi z letom 1984. V tabeli so zajete nesreče vseh TOZD in DSSS.

Ura nesreče	Število primerov	
	1984	1985
1. ura	27	22
2. ura	23	22
3. ura	27	26
4. ura št. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 8	10	11
5. ura - pomenijo nesreče v rednem delovnem času	22	29
6. ura	14	32
7. ura	18	17
8. ura	5	5
9. ura št. 9 - pomeni nesreče v podaljšanem delovnem času	2	8
0. ura št. 0 - pomeni nesreče izven dela	30	35
x. ura št. X. ura - pomeni nesreče pri športnih aktivnostih	11	8
Skupaj	189	215

Finančni podatki o porabljenih sredstvih za osebno varstvo pri delu in ostalih stroških v letu 1985 in plan stroškov za leto 1986

Postavka	Planirano 1985 v din	Porabljeno 1985 v din	Planirano 1986 v din
Zaščitna obleka	61,521.000	55,743.145	136,078.384
Močnejša hrana	2,318.000	2,179.624	5,468.704
Material za zaščito	6,044.000	5,131.390	10,555.400
Požarna varnost	2,979.000	3,929.857	6,147.373
Zdrav. preventiva	6,801.000	8,917.307	9,873.000
Skupaj	79,663.000	75,901.323	168,122.861

Zgornja tabela prikazuje gibanje stroškov oziroma porabljenih sredstev glede na rebalansiran plan. Posamezne postavke so v glavnem usklajene s planskimi postavkami. Določena odstopanja so pri porabi sredstev za požarno varnost in zdravstveno preventivo, na kar pa je služba varstva pri delu opozorila že koncem meseca oktobra.

Pripomniti pa je potrebno, da v skupnem znesku sredstva za varstvo pri delu ne prekoračujejo planirana sredstva.

Skupno število izgubljenih dni zaradi odsotnosti iz dela zaradi obolenj in nesreč se je v primerjavi z letom 1984 zmanjšalo za 4382,5 dni. (V letu 1984 je bilo namreč izgubljenih skupno 61.167 dni, medtem ko v letu 1985 - 56.784,5 dni).

Tako je opaziti v zadnjih letih tendenco upadanja izgubljenih bolniških izostankov, medtem ko je število izgubljenih dni v prejšnjih letih stalno naraščalo.

Način nesreče	Poškodbe v letu	
	1984	1985
Vrez	38	49
Udarec	68	71
Stisnina	29	29
Opeklina	6	9
Ubod	12	13
Tujek v oko	11	7
Zlom	7	20
Zvin	13	12
Odrgrnina	3	4
Raztrganina	-	-
Zastrupitev s hrano	-	-
Izguba vida (eno oko)	-	-
Nategnina	1	1
Izpah	1	-
Skupaj	189	215

Tabela prikazuje nesreče po načinu za leto 1985 v primerjavi z letom 1984. V tabeli so zajete nesreče vseh TOZD in DSSS.

Viri nesreč pri delu	Število primerov	
	1984	1985
Pogonski stroji	-	-
Delovni stroji	6	9
Dvigala	3	3
Kotli in posode pod pritiskom	-	1
Naprave na meh. prenos energije	2	1
Prometna sredstva	5	9
Človek in žival	-	-
Električni tok	1	-
Ročno orodje ali orodje na el. pogon	10	1
Snovi in material v trdem stanju	18	15
Kamen, zemlja, pesek	-	2
Železo in vse kovine	90	102
Les in lesni izdelki	5	4
Voda, kisline in lugi	1	10
Snovi in material v obliki plinov	-	-
Eksplzivni plini	2	-
Svetlobna telesa, nevarno žarčenje	1	-
Delovna pota	4	10
Delovna mesta na odrih, lestvah, strehah	-	6
Poškodbe izven dela	41	42
Skupaj	189	215

Vse ostale podatke o stanju varstva pri delu pa nazorno prikazujejo priložene tabele in grafikoni.

Izobraževanje v letu 1985

Kljub težavam v letu 1985 ugotavljamo dokaj aktivno in uspešno dejavnost na področju izobraževanja in usposabljanja kadrov v TOZD in DSSS.

Interno izobraževanje

Za potrebe TOZD in DSSS smo organizirali in izvedli 18 izobraževalnih akcij – tečajev, seminarjev, poučevanj in izpitov (za poznavanje pnevmatskih elementov, za vlačače in rezače, voznike dvigal – žerjavov, varilce, pocinkarje, snažilke, tečaj iz snovi varstva pri delu za vodstvene delavce), za skupno 194 udeležencev. Za DSSS so bili izvedeni 4 tečaji za protipožarno varnost (protipožarne trojke) in sicer za 1118 udeležencev.

Organizirali smo uvajalne seminarje za učence na proizvodnem delu in delovni praksi srednjega usmerjenega izobraževanja za 107 udeležencev in 12 uvaljalnih seminarjev za novosprejete delavce.

Eksterno izobraževanje

Na razne tečaje, seminarje, posvetovanja, simpozije, ekskurzije tu in v inozemstvu – strokovnega, družbenopolitičnega in obrambnega značaja smo poslali 344 udeležencev. Za večino navedenih oblik smo izdali oz. potrdili 258 potnih nalogov.

Redno štipendiranje

Na osnovi samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SR Sloveniji in dolgoročnih ter perspektivnih potreb po kadrih štipendiramo in podeljujemo štipendije. Stanje štipendistov v letu 1985 je naslednje:

Stopnja zahtev.:	Stanje 31. 12. 1984	Podeljene štipendije v l. 1985	Zaključili oz. prekinili v letu 1985	Stanje 31. 12. 1985
VII.	14	6	4	16
VI.	13	7	8	12
V.	30	7	13	24
IV.	46	17	18	45
II.	7	2	3	6
Skupaj:	110	39	46	103

V teku leta 1985 je zaključilo šolanje 39 štipendistov (VII. st. 3, VI. st. – 6, V. st. – 12, IV. st. – 17 in II. st. – 1), 7 štipendistov pa je prekinilo šolanje. Posredovali smo jih pravni službi za izterjavo (VII. st. – 1, VI. st. – 2, V. st. – 1 in IV. st. – 3).

Izredno šolanje – študij ob delu

Delavcem, ki se šolajo ob delu v interesu DO oziroma TOZD smo dajali ugodnosti v plačilu šolnine v celoti, študijskemu dopustu, potnih stroškov ter dnevnica.

Za študij ob delu smo odobrili v skladu s Pravilnikom o štipendiranju, pripravnstvu in izobraževanju 162 potnih nalogov in 416 dni študijskega dopusta.

Polno parkirišče

Če bi sodili po številu vozil, ki so parkirana na prostoru pred upravnim poslopjem, bi najbrž vsi v en glas trdili, da si v EMO poslovneži kljuko kar podajajo. Pa najbrž ni povsem tako.

Pred leti smo uredili ob Bežigrasjski cesti veliko parkirišče, ki pa bolj ali manj sameva, medtem, ko je parkirišče oz. prostor pred upravno stavbo prenatrpan. Nekateri brezvestni vozniki parkirajo celo tako, da sodelavcem avtomobile enostavno kar zaparkirajo, da ne govorimo, da je zelo otežkočen in večkrat povsem nemogoč promet s tovornimi vozili, ki nam dovažajo in odvažajo razne materiale.

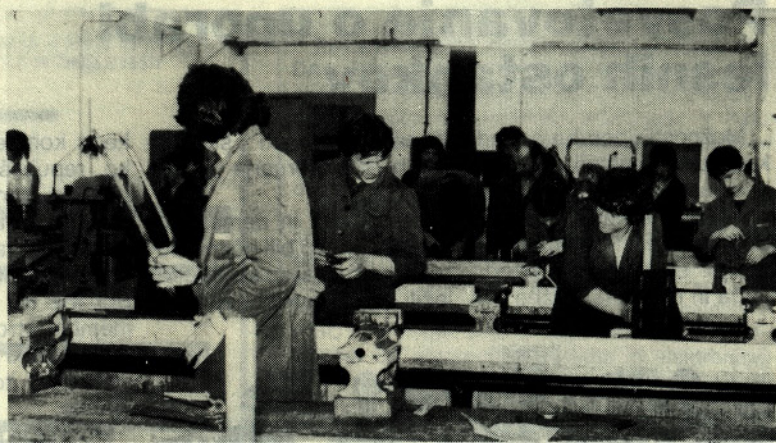
Očitno gre v tem primeru za nespoštovanje dogovora tistih naših sodelavcev, ki se na delo pripeljejo s svojim avtomobilom. Zaradi tega je skoraj normalen pojav, da naši poslovni in drugi partnerji nimajo kje parkirati svojih avtomobilov.

Da je zadeva s parkiranjem postala še bolj kritična, pa je poskrbela v teh dneh še narava, ki nas je letos bogato obdarovala s snegom, nekaj pa tudi tisti, ki so v naši delovni organizaciji zadolženi za čiščenje snega. Ti se namreč ne morejo pohvaliti z kdo ve kakšno organizacijo, saj je povsem »normalno«, da če sneži na prosto soboto in v nedeljo, pričnejo s čiščenjem šele v ponedeljek zjutraj, ko je že velika večina

naših sodelavcev v službi. Takrat pa je precej hude krvi in nepotrebne jeze, saj so transportne poti in dvorišča znotraj DO v glavnem še neočiščene, enako pa je tudi pred tovarno, saj se ponavadi parkirišča in dovozne poti k tovarni pričnejo čistiti šele okrog pol šeste ure. Takrat pa negoduje tisti, ki s traktorjem ne more pluziti in tisti naši sodelavci, ki nimajo kje parkirati. Lahko bi rekli oboji brez potrebe, saj bi lahko bilo z nekoliko več dobre volje in domiselnosti tudi drugače.

V prihodnje bo verjetno potrebno malo globlje razmisliti tudi v zvezi s čiščenjem in odvozom snega in po potrebi vnesti tvorstne aktivnosti tudi v naše letne plane gospodarjenja. Letos se s tem pač ne moremo pohvaliti.

Stanje študija ob delu v letu 1985 je bilo sledeče:

Stopnja zahtevnosti	Stanje 31. 12. 1984	Podeljene štip. v letu 1985	Zaključili oz. prekinili v letu 1985	Stanje 31. 12. 1985
VII/2	2	–	1	1
VII	8	1	5	4
VI	41	8	11	38
V	5	2	4	3
IV	16	–	11	5
SKUPAJ	72	11	32	51

V teku leta je prekinilo šolanje oz. študij 32 delavcev. Od tega jih je uspešno zaključilo šolanje 19 delavcev, 13 delavcev pa smo posredovali pravni službi.

V preteklem letu smo imeli skupno 95 pripravnikov in sicer 7 z VŠ, 10 z ViŠ, 31 s SŠ, 44 s poklicno šolo in 3 pripravnike s skrajšanim programom srednjega usmerjenega izobraževanja.

Stanje, na dan 31. 12. 1985

VII. zaht. stopnja	3 pripravniki
VI. zaht. stopnja	3 pripravniki
V. zaht. stopnja	14 pripravnikov
IV. zaht. stopnja	16 pripravnikov
II. zaht. stopnja	2 pripravnik

Skupaj: 38 pripravnikov

V letu 1985 smo na proizvodno delo in delovno prakso po usmerjenem izobraževanju sprejeli skupno 107 učencev. Od tega jih je bilo v TOZD Posoda 18, DSSS 9, TOZD Vzdrževanje 46, TOZD Orodjarna 25, TOZD ERC 7, TOZD Radiatorji 2.

Poleg tega smo imeli 18 študentov iz VEKŠ Maribor na 4-dnevem seminarju.

-Slavi-

OD 1. FEBRUARJA 1986 VELJAJO ZA VEZANE DINARSKÉ HRANILNE VLOGE NOVE OBREŠTNE MERE:

- 68 % za vloge, vezane nad 3 mesece
- 71 % za vloge, vezane nad 12 mesecev
- 73 % za vloge, vezane nad 24 mesecev

Pri letni obrestni meri 68 odstotkov je zmanjšana obrestna mera 55,39 odstotka.

Najmanjši znesek vezave nad 3 mesece po veljavnem medbančnem sporazumu je 50.000 dinarjev.

Obrestne mere za devizne hranilne vloge so nespremenjene:

- 7,5 % za vloge na vpogled
- 9 % za vloge, vezane nad 12 mesecev
- 11 % za vloge, vezane nad 24 mesecev
- 12,5 % za vloge, vezane nad 36 mesecev

Obresti od sredstev na deviznih računih in deviznih hranilnih knjižicah jugoslovanskih državljanov, ki ne delajo in ne živijo v tujini, se po določilih Zakona o deviznem poslovanju /Ur. l. SPRJ št. 68/85/ izplačujejo v dinarjih.

ljubljanška banka

Posvetovanje o uporabi lesnih ostankov

Možnosti uporabe odpadkov oziroma ostankov v lesni industriji v energetske namene je bila naslovna tema posvetovanja, ki so ga organizirali sodelavci iz inženiringa in razvojne službe de-

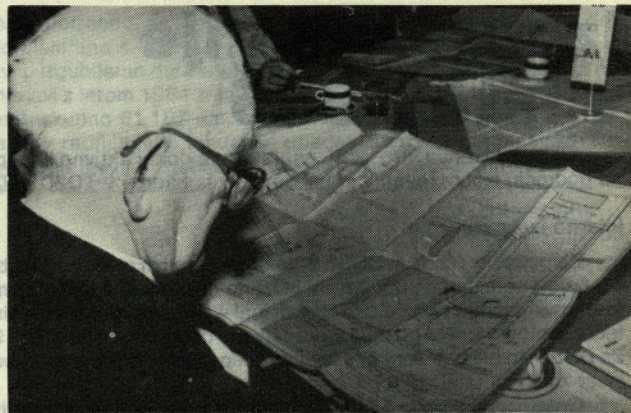
lovnne skupnosti skupnih služb 28. februarja v naši DO. Tema, čas in namen posvetovanja so bili očitno dobro izbrani, saj so se ga udeležili predstavniki republiš-

kega komiteja za energetiko, republiškega inšpektorata za parne kotle, predstavniki združenja za lesarstvo, predstavniki strojne fakultete, SMELT-a, Lesnine, BLI, IBE ter še nekateri pomembni strokovni delavci s področja, ki se ukvarja z reševanjem tovrstne problematike.

Posvet je pomenil v bistvu nadaljevanje naših aktivnosti pri razvijanju termoelektričnih naprav in racionalnega koriščenja energije.

Z delom, oziroma dosežki na področju razvoja sistema kurišč, so udeležence posvetovanja seznanili vodja naše razvojne službe tov. Milač Tomaž in predstavnika firme Omnical g. Grebe in g. Rauscher.

Razvoj novih odjemalnih naprav sta prikazala g. Grebe in tov. Rojc Ernest, z rezultati kurjenja specifičnih odpadkov, kot so npr. kopolija, kokosova vlakna

ipd., pa je prisotne seznanil zelo aktualna, so naši sodelavci izredno kvalitetno pripravili, kar je potrdil tudi velik odziv vabljenih.

V razpravo, ki je po teh predstavitev sledila, so se nato aktivno vključili skoraj vsi udeleženci posveta. Kritično so izrazili svoja mnenja, stališča in pripombe v zvezi s predlaganimi rešitvami, oziroma obravnavanimi temami, hkrati pa podali tudi nekaj koristnih predlogov.

Omenjeno posvetovanje na tematiko, ki je v času energetske krize in zaostrenih pogojev gospodarjenja

zelo aktualna, so naši sodelavci izredno kvalitetno pripravili, kar je potrdil tudi velik odziv vabljenih.

Za našo delovno organizacijo pomeni to nedvomno veliko priznanje, hkrati pa potrjuje, da so naše dolgoročne usmeritve, ki temeljijo na večjem deležu lastnega znanja, manjši porabi energija oziroma njenem večjem in boljšem izkoristku, tudi varovanju okolja, popolnoma pravilne.

DROBNE ZANIMIVOSTI

OBSEŽNEJŠI MEDNARODNI BANČNI POSLI – (Bančne terjatve in obveznosti enajstih razvitih držav v milijardah dolarjev ob koncu tretjega četrtletja leta 1985; vir: BIZ)

Država	Terjatve	Obvez.	Razlika
Japonska	639,6	621,5	+ 18,1
ZDA	580,3	545,6	+ 34,7
Francija	221	207,8	+ 13,2
Velika Britanija	182,5	181,5	+ 1,0
ZRN	164,9	142,8	+ 22,1
Švica	97,9	88,4	+ 9,3
Italija	92,1	94,3	- 2,2
Kanada	90,8	97,2	- 6,4
Nizozemska	67,4	64	+ 3,4
Belgija	44,4	45,2	- 0,8
Avstrija	41	41,2	- 0,2

Mednarodni bančni posli na evropskem trgu so lani hitro naraščali, tako da so po pričakovanjih ob koncu leta najbrž že dosegli ali celo presegli rekordno vsoto 2400 milijard dolarjev. Po podatkih banke za mednarodna plačila (BIZ) iz Basla so imele poslovne banke petnajstih zahodnih industrijskih držav 30. septembra lani 2316 milijard dolarjev terjatev in 2222 milijard dolarjev obveznosti. Razcvet omenjenih poslov na evropskem trgu je bil nenazadnje tudi posledica padajočega tečaja dolarja v primerjavi z drugimi trdnimi valutami. Tisti dolžniki, ki so najeli nedolarško posojilo, morajo namreč zdaj seči precej globlje v denarnico, če poravnajo svoje obveznosti v dolarjih. Samo v prvih devetih mesecih lani so se tovrstni dolgovi zaradi spremembe tečaja dolarja povečali za okoli 100 milijard dolarjev. Na seznamu obsega mednarodnih bančnih poslov po državah je na prvem mestu Japonska, ki je na presenečenje bančnih strokovnjakov prehitela celo Združene države Amerike. (B.K.)

DISELSKI MOTORJI V ZNAMENJU FIAT – Italijanski FIAT je odzvel zahodnemskim tovarnam Daimler-Benz prvo mesto na svetu v izdelavi dieselskih motorjev, ko je že leta 1984 izdelal skupaj kar 447.000 takih motorjev (Daimler-Benz pa 443.700). Italijanske tovarne, ki so bile že leto pred tem na 4.

mestu na svetu, so tako prehiteli tudi japonsko skupino Yanmar, prav tako pa tudi General Motors, ki je zdrsnil s 3. na 10. mesto. (M.P.)

REKLAMA JE ČEDALJE DRAŽJA – Italijanska industrija je lani porabila za reklamo skupaj 3661 milijard lir. Od tega kolača je dobil tisk 1500 milijard (810 milijard dnevni tisk, 690 milijard revijalni). Oglašje na televiziji so stali 1815 milijard (državni program RAI 540 milijard, zasebne televizijske mreže pa 1257 milijard), radijske postaje pa so si razdelile 139 milijard. Skupaj je industrija porabila za reklamo 11,5 odstotka več kot leto prej. (M.P.)

Izdatki za znanstvene raziskave in izpopolnjevanje v podjetjih kemične industrije v ZDA (v milijonih dolarjev)

Podjetje	1975	1980	1983	1985
Dupont				
de Namur	336	591	875	1.000
Dow Chemical	167	314	492	530
Monsanto	116	208	290	450
Union Carbide	120	166	245	275
PPG Industries	50	103	127	-
Rom and Haas	45	67	100	120
Selanies	64	94	88	105
B. P. Grace	30	45	71	90
Hercules	32	57	74	79
Staufer Chemical	23	44	63	68
Olin	24	31	51	53
Air Poo cats	16	30	40	51
Etil Corp.	19	34	39	42

STRES RASTLIN – Botaniki v Veliki Britaniji so izdelali napravo, ki meri količino vode, ki jo potrebujejo posevki. Po petih letih raziskav so ugotovili, zakaj so na različnih delih njive hektarski donosi ene kulture različni. Izdelali so psihometer, ki meri količino vlage, ki jo rastlina odda v ozračje in tako meri vodni stres rastline. Do stresa pride zato, ker rastline ne morejo posesati zadostne količine vode iz zemlje. Ko rastlina začne veneti, je že prepozno. Nova naprava pravočasno opozori na pomanjkanje vode in s tem omogoča kmetom povečati hektarski donos. (M.F.)

PROSTI DNEVI NA RAČUN KRAJŠEGA DELOVNEGA TEDNA – V ZRN lahko delavci v tiskarski industriji izkoristijo skrajšanje delovnega časa na 38,5 ur na teden v obliki prostih dni. To skrajšanje prinese 9 prostih dni (pri šestdnevnem delovnem tednu sku-

paj 11 prostih dni) in te lahko koristijo kadarkoli med letom. Če prosti dan sovpade z bolniškim staležem oziroma odsotnostjo in drugih podobnih razlogov, se to šteje kot izkoriščen prosti dan, če pa se pokriva z rednim dopustom, se le-ta ustrezno podaljša. To določilo je v veljavi od 1. januarja letos. (B.K.)

VEČ ALUMINIJA IZ BAHREINA – Alba, bahreinsko državno podjetje za predelavo aluminija, namerava v naslednjih petih letih razširiti svoje zmogljivosti predelave glinice in aluminija s sedanjih 45 tisoč ton na 220 tisoč ton na leto. Alba proizvaja ceneje, saj ima dovolj poceni energije, ki jo na zahodu drago kupujejo. Medtem, ko proizvajalci aluminija v razvitih državah zmanjšujejo proizvedene količine, Alba načrtuje znatno povečanje produktivnosti in tudi zaslužka. (M.F.)

HITRO RASTOČA DREVESA ŠKODIJO ZEMLJI – Gozdni strokovnjaki menijo, da hitrorastoča drevesa, ki jih sadijo v državah, kjer potrebujejo veliko papirja, (Nadaljevanje na 11. strani)

En kmet prehrani:

V POSAMEZNIH DRŽAVAH NASLEDNJE STEVILO LJUDI:

112 NIZOZEMSKA

79 ZDA

62 ZR NEMČIJA

42 EGS

14 ZSSR

10 GRČIJA

VIR: GLOBUS

DROBNE ZANIMIVOSTI

dolgoročno poškodujejo zemljišče. Še posebno v tropskih krajih monokulturni nasadi takih dreves porabijo preveč vlage in hrane in osiromašijo zemljo, da nekaj let daje slab pridelek drugih kultur. (M.F.)

RAČUNALNIKI V PRAŠIČEREJI – Britanski strokovnjaki menijo, da je računalniško krmiljenje – hranjenje prašičev tisti sistem, ki zagotavlja boljše zdravstveno stanje in boljšo rejo prašičev. Računalnik enakomerno razdeli hrano prašičem, tako da jo res vsi dobijo enako. Prašiči so manj agresivni, zaposleno je manj delovne sile. (M.F.)

ZAŠČITNI PREMAZ V GRADBENIŠTVU – Premaz, imenovan System 7, je mogoče nabrizgati na razne gradbene objekte v kateremkoli letnem času. Nastali sloj, ki je 20-krat debelejši kot so klasični premazi, uspešno prekriva razpoke in podobne poškodbe zidov. Premaz je odporen proti kislemu dežju in raznim kemikalijam, preprečuje razvoj plesni, prodor ogljikovega dioksida in pokanje betona. Proizvajalec, angleško podjetje Camrex, trdi, da je premaz izredno odporen v različnih vremenskih razmerah in ima življenjsko dobo 10 do 15 let. Izdelujejo ga v različnih barvnih odtenkih. (B.K.)

HITREJŠA IZDELAVA PVC CEVI – Francoska družba Acome, sicer izdelovalka kablov, razširja proizvodni program še na okna in vrata iz PVC mase. Predvidevajo, da bo proizvodnja v primerjavi z dosedanjimi postopki dvakrat hitrejša, izmet pa se bo zmanjšal za petkrat (na 2 odstotka). Družba je to dosegla z uvedbo električnega pospeševalca za mreženje PVC in PE cevi, uporabljajo pa ga tudi pri obdelavi kablov, obloženih s PVC maso. Hitrost mreženja s pospeševalcem je 100 metrov cevi na minuto. Postopek ne poškoduje notranjosti kabla, tudi če je obloga zelo tanka. Po mreženju postane plastika kemično in mehansko odpornejša, tako izdelane cevi pa lahko zamenjajo bakrene in medeninaste cevi pri vseh sanitarnih napeljavah. (B.K.)

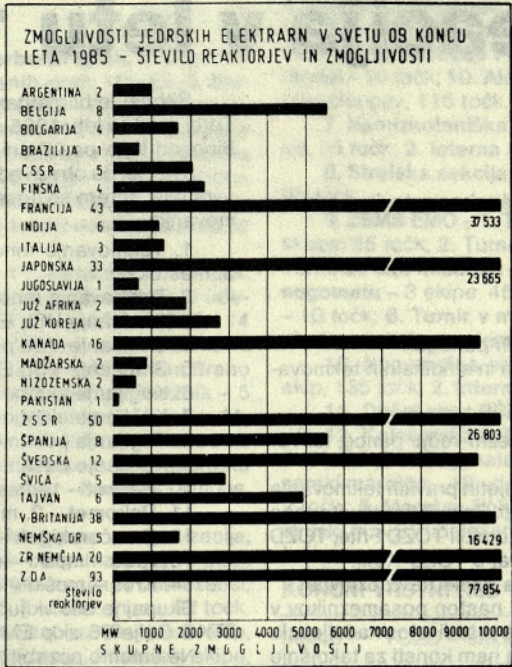
NOVI FILTRI ZA STISNEN ZRAK – Angleška družba IMI Norgren Enots je izdelala nove modele filtrov in regulatorjev za stisnjen zrak. Glavna prednost le-teh, je, da so izdelani iz visoko legiranega jekla in tako popolnoma odporni proti rjavenju. Kakovost filtrov ustreza pogojem NACE. Priključki so 6,2 in 18,6-milimetrski, delovni pritisk pa je 4, 10 in 16 barov. Zaradi sredobežnega gibanja zraka in žičnih mrež zadržijo delce, velike do 5 mikronov. (B.K.)

VRTANJE BETONA – Bosh GBH 24 V je prvi elektrozačni vrtni stroj, s katerim lahko vrtamo najdebelejši beton, jeklo in seveda les. Stroj napaja 24-voltna suha baterija, zato z njim lahko vrtamo neodvisno od električnega omrežja. (M.F.)

PORABA ENERGIJE V PRIHODNOSTI – Kljub temu, da strokovnjaki stalni iščejo nove energetske vire, ostaja nafta med osnovnimi in najpomembnejšimi. V Evropi naj bi se poraba energije do leta 1990 povečevala vsako leto za 1,6 odstotka. Praračunano na ekvivalente nafte smo v Evropi leta 1985 porabili 1204 milijone metričnih ton energije, leta 1990 pa 1306 milijonov ton. Za začetek prihodnjega tisočletja pa napovedujejo porabo 1393 milijonov metričnih ton ekvivalentov nafte na leto. Med vso porabljeno energijo je bil delež nafte leta 1981 50,1-odstoten, lani 44,9-odstoten, leta 2000 pa naj bi bil 38,9-odstoten. Leta 2000 naj bi v Evropi porabili prav toliko nafte kot lani.

ENERGIJA IZPOD LETU – Na svetu je po mnenju geologov okoli 600 ležišč nafte in zemeljskega plina, od katerih jih je raziskanih le 160, saj so ostala težko dostopna, še posebno to velja za ležišča pod ledom. Pred dvajsetimi leti so s prvimi vrtninami na severni obali Aljaske poskusili Američani in Kanadčani. Danes je 33 odstotkov ameriških in 11 odstotkov kanadskih naftnih zalog pod večnim ledom. Okoli desetina zalog zemeljskega plina Sovjetske zveze je na arktičnih področjih, od teh dve tretjini severno od polarnega kroga. (M.F.)

NOVA GORIVA – Kar štiri petine avtomobilov, ki so jih lani prodali v Braziliji, uporablja kot gorivo mešanico 4/5 bencina in 1,5 alkohola, ki ga pridobivajo iz sladkornega trsa. Etanol nastaja pri vretju, japonski proizvajalci pa so uspeli zagotoviti neprekinjeno vretje (fermentacijo), ki je mogoče zaradi večje koncentracije mikroorganizmov in stalnega odstranjevanja odpadnih snovi. Proces teče v bioreaktorju, na ta način predelajo iz melase 15-krat več alkohola. (M.F.)

Okrog 15 odstotkov vse električne energije na svetu pridobijo v jedrskih elektrarnah, v nekaterih deželah pa je ta odstotek še precej večji, saj znaša tudi do 70 odstotkov. V 26 državah sveta je bilo lani po podatkih IAEA z Dunaja ob koncu leta 374 električnih reaktorjev z močjo 248.577 megavatov. Na novo je lani začelo delati 31 reaktorjev s skupno močjo 29.152 MW, dva manjša s skupno močjo 250 MW pa sta nehala obratovati. Graditi so začeli 6 novih reaktorjev s skupno močjo 5180 MW. Po sedemdesetih letih je bilo lansko prvo, ko nobena pogodba o gradnji ali načrt zanjo, ni bila preklicana.

BOLJŠE KLJUČAVNICE ZA MOTORNA VOZILA – V Veliki Britaniji so razvili nov sistem ključavnice za motorna vozila. Originalni ključ poravna mehanične dele ključavnice, tako da se vrata ne morejo odkleniti z nobenim vlomilskim orodjem. Ključ je izdelan iz materiala, odpornega proti raztezanju, kar mu daje izjemne mehanske lastnosti. Ključavnica ne zarjavi, niti ne zamrzne. Mogoče jih je kupiti za vsa mesta v vozilu: volan, vrata, prtljažnik, vžig, pokrov motorja in posode za bencin. (M.F.)

UPORABNOST BAKRENEGA KABLA – Neko britansko podjetje je izdelalo niz kablov z bakrenimi prevodniki, uporabnimi v gospodinjstvu in v gradbeni industriji. Kabli, izolirani s PVC, zdržijo temperaturo 85 stopinj Celzija in tudi precejšen mraz. Povprečni preseki kablov so od 1 do 35 kvadratnih milimetrov, prevodniki pa so lahko bakreni, mešanica bakra in jekla ali aluminija. (M.F.)

VEČNAMENSKE VARNOSTNE LESTVE – Večnamenske lestve, uporabne tako za varnostne lestve v čolnih ali na kopnem, je izdelalo neko britansko podjetje in so zanimive zato, ker se prilagodijo obliki čolna. Izdelane so namreč iz medsebojno povezanih delov, izdelanih iz aluminija z jeklenimi robovi. Ko lestve ne potrebujejo, jo preprosto zvižjejo. (M.F.)

NOVI MAGNETI – V Veliki Britaniji napovedujejo, da bodo do leta 2000 novi materiali lahko spremenili dosedanje oblike transporta, saj bodo lahko vozile lebdeče lokomotive in električni avtomobili. Zasluga gre novim materialom-magnetom, ki jih nameravajo do leta 2000 podrobno raziskati. Pričakujejo tudi velike novosti v proizvodnji električnih strojev in medicinske opreme. (M.F.)

PROUČEVANJE VZDRŽLJIVOSTI CEST – V laboratoriju Central des Ponts iz Nanta (Francija) so razvili napravo za proučevanje vzdržljivosti in lastnosti cest. Z njo je mogoče v treh mesecih ugotoviti, kakšna bi bila cesta po pet-

RAČUNALNIŠKI PODVIG HEWLETTI PACKARDA – Proizvajalec računalnikov in računalniških sistemov Hewlett Packard je 25. februarja stopil v novo obdobje računalniške tehnologije. V Palu Altu v Kaliforniji je predstavil novo generacijo računalnikov, ki sloni na novi tehnologiji RISC (Reduce Instruction Set Computer)

Nova generacija računalnikov nosi skupno ime spectrum in je za zdaj verzirana na mikroročunalnikih serije HP 3000. Tako proizvajalec kot tudi kupci si od nove tehnologije obetajo predvsem boljše zmogljivosti za nižjo ceno. Računalnike z RISC tehnologijo odlikuje predvsem velika neodvisnost od programske opreme in elektronike. Računalniki ne potrebujejo drage mikro kode, ki je pisana v nižjih programskih jezikih. Nova, tako imenovana milikoda, je pisana na kožo aplikativni programski opremi in se pojavlja zgolj kot knjižnica operacijskega sistema. V primeru zamenjave računalnika ni treba kupovati ali ponovno pisati novih programov.

Novo tehnologijo so začeli razvijati leta 1981, vanjo pa so vložili 100 milijonov dolarjev. Kljub črnoglednosti tukajšnjih opazovalcev pa si Hewlett Packard obeta lepo prihodnost. Projekt je dodelan tako po tehnični kot tudi komercialni plati. Predsednik John A. Young je izjavil: »Pri Hewlett Packardu smo inovatorji in ne kockarji.«

Prva dva predstavnika nove generacije sta datek k popularni seriji 3000, ki se uporablja predvsem v poslovne namene. Model HP 3000 serije 930 ima centralni procesor s hitrostjo 4,5 milijona instrukcij na sekundo. Konvencionalni model HP 3000 serije 68 ima samo milijon instrukcij na sekundo. Model 930 bo stal 225 tisoč dolarjev (70 milijonov dinarjev) v verziji s 16 milijoni karakterjev glavnega spomina in nekaj programske opreme, kupiti pa ga bo možno konec letošnjega leta. Drugi model bodo začeli zapuščati tovarniške trakove v drugi polovici prihodnjega leta. Od nove tehnologije, ki jo bo Hewlett Packard razvijal še naprej, pa si lahko obetamo zelo zmogljive poslovne računalnike na eni strani in velike sisteme s hitrostjo do 40 milijonov instrukcij na sekundo, ki bodo konkurenca drugim proizvajalcem na področju, ki ga Hewlett Packard do sedaj ni pokrival.

Da boj za trg ne bo tako lahek, priča tudi naključen celostranski oglas v Wallstreet Journalu, kjer IBM samo nekaj strani za poročilom o predstavitvi Hewlett Packardovih računalnikov v Palo Altu predstavlja svoj mikroročunalnik z RISC tehnologijo.

najstih letih prometa. Naprava ima obliko četverokrake elipse z dvajsetmetrskimi kraki, ki jih po krožni stezi giblje elektrohidravlična naprava v elipsasti kupoli. Na koncih krakov so težke polosi z gumami, ki so lahko obremenjene s 5 do 7,5 tone teže ali z 9 do 14 tonami teže. (S.R.)

MANJŠA RAST NACIONALNEGA DOHODKA – Poljska industrija je lani zabeležila 3,8-odstotno industrijsko rast v primerjavi z letom 1984, kar je za 0,2 odstotka manj od načrtovane rasti. Izvoz na konvertibilni trg je bil lani manjši za 5,4 odstotke kot leta 1984, uvoz pa se je povečal za skoraj 6 odstotkov. Manjša proizvodnja od načrtovane je bila lani predvsem zaradi slabših gospodarskih rezultatov v rudarstvu, kemijski industriji in metalurgiji. (M.K.)

ALARMNI SISTEM ZA ODKRIVANJE VLOMOV – Ultraframe je alarmni sistem, izdelan v obliki uokvirjene slike. Okvir ima vgrajen ultrazvočni senzor gibanja, močno sireno in prostor za baterije. Naprava nadzoruje prostor velikosti 4,5 krat 5,9 metra, njegovo občutljivost pa lahko spreminjamo. Naprava ima osem baterij, zato ne potrebuje nobenih žic, lastnik pa lahko spreminja čas svojega odhoda in prihoda. Naprava brez baterij stane od 28 do 44 dolarjev. (M.F.)

Šport in rekreacija v letu 1985

POROČILO O DELU RŠD EMO V PRETEKLEM LETU

Plan oz. program dela RŠD EMO je bil v letu 1985 široko zastavljen, vendar v mejah naših organizacijskih zmožnosti.

Program dela je zajemal:

- organizirano rekreativno vadbo
- interna tekmovanja med TOZD in DSSS
- trim dneve TOZD
- sodelovanje na raznih turnirjih v različnih športnih panogah
- udeležba ekip EMO in posameznikov na občinskih in sindikalnih tekmovanjih

- sodelovanje z JLA

Program so izpeljale posamezne sekcije in posamezni vodje panog, ter referenti za šport in rekreacijo po TOZD in DSSS.

Med letom se je interno tekmovanje odvijalo po sprejetih pravilih tekmovanja množičnosti tako, da je bilo vključeno v program 8 ekip. Zaradi kontinuiranega vključevanja delavcev v razna ekipna tekmovanja smo združili TOZD Frite, TOZD ERC in TOZD Odpreski v ekipo EOF in TOZD SIT skupaj s TOZD Kottli.

Rezultati zadnjih dveh let so pokazali, da je takšna usmeritev pozitivna.

Za izboljšanje kvalitete pri organiziranju akcij in za nastop posameznikov v ekipa DO v okviru sindikalnih in občinskih tekmovanjih se je tudi letos nadaljevala akcija za izpolnjevanje ankete pri novo sprejetih. Anketa nam koristi za takojšnjo vključevanje delavcev v razne oblike rekreacije.

Rekreativna dejavnost v TOZD in DSSS je izražena s 13 organiziranimi trim dnevi oz. aktivnostmi z rekreativno vsebino. Posebej je treba ob tej priliki pohvaliti aktivnost ekipe EOF in DSSS - Področje proivodnje in razvoja, ki vsako leto organizirata dve množični akciji v krogu svojih delovnih skupin. Od 13 akcij sta bili dve akciji z dvodnevno vsebino. Skupna aktivnost delavcev pri akcijah z rekreativno vsebino v TOZD in DSSS znaša 336 delavcev, vsaj enkrat na leto pa je bilo vključeno v akcije 237 delavcev.

V letu 1985 je bilo organiziranih 27 internih tekmovanj oz. akcij med TOZD in DSSS. Vključenih je bilo v razna ekipna in posamezna tekmovanja skupaj 690 delavcev naše DO EMO.

Pri sekcijah in panogah je potrebno poudariti, da je bila skupna aktivnost v 69 akcijah. Od tega je bilo 51 organiziranih akcij in 18 sodelovanj na posameznih turnirjih.

Skupaj je bilo organiziranih 92 dni od tega 23 dni z večdnevno aktivnostjo. Torej je bilo v letu 1985 skupaj organiziranih 105 dni aktivnosti z rekreativno vsebino, od tega pa 27 dni z večdnevno aktivnostjo.

Prav je, da ob navedenih podatkih podamo še uradne rezultate in najvidnejše uvrstitve, katere so dosegli posamezniki in ekipe na občinskih in sindikalnih tekmovanjih.

1. Tekmovanje množičnosti ZTKO Celje - III. skupina: moški - ženske - 2. mesto
2. Tekmovanje množičnosti ZTKO CELJE - III skupina: ženske - 3. mesto
3. Smučanje VSL Ekipno - 3. mesto
4. Smučanje VSL posamezni člani - Gobec - 2. mesto
5. Smučanje VSL Ekipno posamezni st. člani - Zimšek - 3. mesto
6. Kegljanje ekipno - člani - 2. mesto
7. Kegljanje ekipno - st. člani - 1. mesto
8. Kegljanje posamez - st. člani - Šrot - 2. mesto
9. Kegljanje posamez - st. člani - Lešek - 3. mesto
10. Basket - 1. mesto
11. Rokomet - 2. mesto
12. Smučarski tek - posamezno - st. člani - Tominc - 2. mesto
13. Kros - moški - skupina B - Lah - 1. mesto
14. Kros - moški - st. člani - Tominc - 2. mesto

Skupaj je bilo vključenih v občinska in sindikalna tekmovanja v organizaciji ZTKO Celje 36 ekip EMO, od tega 7 ženskih ekip, ter 28 posameznikov.

Ne smemo pozabiti, da smo v letu 1985 že tretjič sodelovali na igrah Emajlirec Jugoslavije v Vranju in že drugič osvojili prvo mesto.

Od vseh akcij, katere so bile organizirane s strani sekcij in panog RŠD velja omeniti akcije v republiškem merilu, te so: Prvomajski šahovski turnir, 1000 km po Sloveniji in slovenska diagonala kolesarske sekcije, planinski izleti po slovenskih gorah, akcije tabornikov, srečanje naše namiznoteniške ekipe s kitajsko ekipo HARDIN, smučarska tekmovanja in izleti smučarske sekcije ter sodelovanja posameznikov v raznih panogah kot so: tekaški in kolesarski maratoni, ter nastopi posameznikov na kegljaških turnirjih.

Na koncu poročila bi se rad zahvalil družbeno-političnim organizacijam in področju trženja, ekonomski propagandi ter vodstvu DO za pomoč pri izpeljavi programa RŠD. Mislimo, da lahko samo s skupnimi močmi uspešno negovati množično rekreacijo v TOZD in DSSS.

Tehnični vodja RŠD
Anton Grilanc

MNOŽIČNA REKREACIJA V TOZD IN DSSS V LETU 1985

EOF

1. Tozd ERC a) Int. tekma v Tozd ERC v šahu pos., 9 udeležencev, 24 točk;
2. Tozd Odpreski - Dan TOZD v nogometu in košarki, 17 udeležencev + 2 panogi, 42 točk;
3. Tekmovanje v šahu - 10 udeležencev, 45 točk.
2. DSSS - 1. Trim dan razvoja, 37 udeležencev, 112 točk; 2. Trim dan inženiringa - Levec, 41 udeležencev, 86 točk.

EOF

1. Trim dan Tozd ERC - 23 udeležencev, 78 točk.
3. Tozd Radiatorji - 1. Izlet v Karavanke, 14 udeležencev, 39 točk;
2. Trim dan Tozd - 25 udeležencev, 70 točk.
4. Tozd Orodjarna - 1. Tekmovanje v veleslalomu, 38 udeležencev, 53 točk.
5. Tozd Kottli - 1. Tekmovanje v veleslalomu, 17 udeležencev, 32 točk.
6. Tozd Vzdrževanje - 45 udeležencev, 80 točk.
7. Tozd Posoda - 1. Trim dan Tozd - nogomet - odbojka, 48 udeležencev, 73 točk; 2. Prijateljsko srečanje v malem nogometu - ženske, organizacija, 35 točk.

INTERNA TEKMOVANJA MED TOZD IN DSSS V LETU 1985

1. Šah - I. krog posamezno: 1. ERC 22 točk; 2. DSSS 12 točk; 3. EOF 1 točka; 4. Radiatorji - 1 točka; 5. Kontejner - 1 točka.
2. Interno tekmovanje v odbojki - moški: 1. Kotli I. 66 točk; 2. Vzdrževanje 37 točk; 3. DSSS 34 točk; 4. EOF 32 točk; 5. Posoda I. 44 točk; 6. Kotli II.; 7. Radiatorji 29 točk; 8. Posoda II.; 9. Emokontejner 27. točk; 10. Kotli III.
3. Interno tekmovanje v odbojki - ženske: 1. DSSS 40 točk; 2. Kotli 37 točk; 3. Posoda 34 točk.
4. Interno tekmovanje v veleslalomu: 1. DSSS 25 točk; 2. EOF 22 točk; 3. Radiatorji 22 točk; 4. Kotli 21 točk; 5. Emokontejner 20 točk; 6. Vzdrževanje 13 točk; 7. Posoda 12 točk; 8. Orodjarna 12 točk.
5. Interno tekmovanje v borbenih igrah: 1. Posoda 40 točk; 2. DSSS 37 točk; 3. Emokontejner 34 točk; 4. Vzdrževanje 27 točk; 5. Kotli 45 točk; 6. Radiatorji 25 točk; 7. SIT; 8. EOF 23 točk.
6. Planinski izlet na Paški Kozjak: 1. Vzdrževanje 13 točk; 2. Posoda 13 točk.
7. Planinski izlet na Resevno: 1. Posoda 14 točk; 2. Radiatorji 2 točki; 3. Vzdrževanje 2 točki.
8. Planinski izlet na Stol: 1. Posoda 22 točk; 2. Radiatorji 13 točk; 3. Vzdrževanje 2 točki; 4. DSSS 2 točki; 5. Orodjarna 1 točka.
9. Planinski izlet na Boč: 1. Posoda 23 točk; 2. Vzdrževanje 2 točki; 3. DSSS 2 točki; 4. Orodjarna 1 točka; 5. Kotli 1 točka.
10. Interno tekmovanje v šahu II. krog: 1. ERC 19 točk.
11. Interno tekmovanje v šahu III. krog: 1. ERC 12 točk; 2. DSSS 12 točk; 3. Emokontejner 1 točka; 4. Orodjarna 1 točka; 5. Radiatorji 1 točka.

12. Interno tekmovanje v streljanju: 1. DSSS 40 točk; 2. Vzdrževanje 37 točk; 3. Emokontejner 34 točk; 4. Kotli 27 točk; 5. Orodjarna 31 točk; 6. Posoda 30 točk; 7. Radiatorji 24 točk.

13. Planinski izlet na Škrličico: 1. Radiatorji 27 točk; 2. Posoda 15 točk; 3. DSSS 14 točk; 4. Orodjarna 2 točki; 5. Emokontejner 2 točki; 6. EOF 2 točki; 7. Vzdrževanje 2 točki.

14. Planinski izlet na Roglo: 1. Posoda 15 točk; 2. Vzdrževanje 13 točk; 3. Radiatorji 2 točki; 4. EOF 1 točka.

15. Planinski izlet na Brano: 1. Posoda 14 točk; 2. Orodjarna 2 točki; 3. Radiatorji 1 točka; 4. Vzdrževanje 1 točka; 5. DSSS 1 točka.

16. Interno tekmovanje v vlečenju vrvi: 1. Kotli I 56 točk; 2. EOF I. 54 točk; 3. Vzdrževanje 33 točk; 4. EOF II.; 5. Kotli II.; 6. Radiatorji 30 točk.

17. Smučarski teki: 1. DSSS 19 točk; 2. Radiatorji 13 točk; 3. EOF 1 točka.

18. Interno tekmovanje v N. tenisu I. krog: 1. Kotli 24 točk; 2. Posoda 22 točk; 3. DSSS 18 točk; 4. Emokontejner 18 točk; 5. Vzdrževanje 1 točka; 6. EOF 1 točka.

19. Interno tekmovanje v m. nogometu I: 1. Posoda 40 točk; 2. Vzdrževanje 37 točk; 3. Orodjarna 34 točk; 4. Radiatorji 32 točk; 5. Kotli II. 43 točk; 6. EOF 30 točk; 7. DSSS 29 točk; 8. Emokontejner 28 točk; 9. Kotli I.

20. Planinski izlet na Snežnik: 1. Radiatorji 13 točk; 2. Vzdrževanje 1 točka; 3. DSSS 1 točka.

21. Planinski izlet na Porezen: 1. Radiatorji 2 točki; 2. Posoda 1 točka; 3. DSSS 1 točka.

22. Interno tekmovanje v kegljanju 6 x 100 lučajev: 1. Posoda 55 točk; 2. DSSS 48 točk; 3. Emokontejner 46 točk; 4. EOF 44 točk; 5. Kotli 39 točk; 6. Vzdrževanje 34 točk; 7. Radiatorji 22 točk.

23. Planinski izlet na Čemšeniško planino: 1. Vzdrževanje 2 točki; 2. Emokontejner 1 točka; 3. Radiatorji 1 točka; 4. DSSS 1 točka.

24. Planinski izlet na Hom: 1. Radiatorji 2 točki; 2. Posoda 2 točki; 3. Vzdrževanje 1 točka;

25. Interno tekmovanje v rokometu - moški: 1. Kotli II. 54 točk; 2. Vzdrževanje 37 točk; 3. Orodjarna 34 točk; 4. Radiatorji 32 točk; 5. EOF 31 točk; 6. DSSS 30 točk; 7. Kotli I.; 8. Emokontejner 28 točk.

26. Interno tekmovanje v rokometu - ženske: 1. Posoda 40 točk; 2. EOF 37 točk; 3. DSSS 34 točk; 4. Kotli 10 točk.

27. Interno tekmovanje v m. nogometu II.: 1. Emokontejner 40 točk; 2. Posoda II. 53 točk; 3. Orodjarna 34 točk; 4. EOF I. 46 točk; 5. Posoda II.; 6. Kotli I 43 točk; 7. EOF II.; 8. Kotli II.; 9. DSSS I. 36 točk; 10. Vzdrževanje 26 točk; 11. Radiatorji 25 točk; 12. DSSS I.

DELOVANJE SEKCIJ IN PANOG V LETU 1985

1. Kegljaška sekcija – 1. Interno tekmovanje v borbenih igrah, 8 ekip, 105 točk; 2. Sodelovanje ekip za jugoslovanski pokal v borbenih igrah, 10 točk. 3. Borbene igre – 3 ekipe, 45 točk. 4. Tekmovanje dvojic KS EMO – 24 udeležencev, 39 točk; 5. Sodelovanje na odprtem tekmovanju s Sentjurjem, 10 točk. 6. Borbene igre EMO – Elektro – I. tekma – 2 ekipe, 35 točk. 7. Borbene igre EMO – Elektro – II. tekma – 2 ekipe, 35 točk. 8. Sodelovanje pos. v OKS Celje – 9 udeležencev, 9 točk; 9. Sodelovanje v OKS – pari (4 pari), 8 točk. 10. Interno tekmovanje v kegljanju 6 x 100 lučaje – 14 ekip, 185 točk. 11. Interno tekmovanje posamezno v kegljanju – 74 udeležencev, 89 točk.

2. Planinska skupina – 1. Predavanje na ČHO YO – 11 udeležencev, 43 točk. 2. Izlet na Paški Kozjak – 6 udeležencev, 21 točk. 3. Izlet na Resevno – 8 udeležencev, 23 točk. 4. Izlet na Stol – 16 udeležencev, 31 točk. 5. Izlet na Boč – 14 udeležencev, 29 točk. 6. Planinski izlet na Škrlatico – 29 udeležencev, 54 točk. 7. Planinski izlet na Roglo – 11 udeležencev, 26 točk. 8. Planinski izlet na Brano – organizacija, 2 dni, 9 udeležencev, 34 točk; 9. Planinski izlet na Snežnik – 5 udeležencev, 20 točk; 10. Planinski izlet na Porezen – 4 udeleženci, 19 točk.; 11. Planinski izlet na Čemšeniško planino – 5 udeležencev, 20 točk; 12. Pohod na Hom – 5 udeležencev, 20 točk; 13. Rokomet – 1. Interno tekmovanje v rokometu – moški, 8 ekip, 115 točk; 2. Interno tekmovanje v rokometu – ženske – 3 ekipe, 45 točk.

3. Šahovska sekcija – 1. Interno tekmovanje – I. krog pos. – organizacija, udeležencev, 27 točk. 2. VII. prvomajski šahovski turnir – organizacija, 14 udel. ekip, 155 točk; 3. Interno tekmovanje – II. krog pos. – organizacija, 4 udeleženci, 19 točk; 4. Interna tekma – III. krog pos. – organizacija, 7 udeležencev, 22 točk.

4. Odbojka – 1. Interno tekmovanje – moški – organizacija, 10 udelež. ekip, 2 dni, 135 točk; 2. Interno tekmovanje – ženske – organizacija, 3 udelež. ekipe, 45 točk; 3. Sodelovanje ženske ekipe v počastitev praznika KS Gaberje, 10 točk.

5. Smučarska sekcija – 1. Interno tekmov. v veleslalomu – organizacija, 42 udeležencev, 57 točk; 2. Vesele igre na snegu – Peca – organizacija, 43 udeležencev, 58 točk; 3. Zaključek sekcije na Voglu – organizacija, 31 udeležencev, 46 točk; 4. Tekaški maratoni – Logarska dolina, Bloke, Dražgoše, 15 udeležencev, 15 točk.

6. Taborniški odred Dveh levov – 1. Bračičevi dnevi – Slovenske Konjice – sodelovanje, 7 udeležencev, skupaj 17 točk; 2. Hoja na Jelovico – organizacija, 1 udeleženeec, skupaj 16 točk; 3. Izlet v Logarsko – 3 udeleženci, skupaj 18 točk;

4. Orientacijski pohod v Postojno – 10 točk; 5. Orientacijski pohod v Beogradu – 10 točk; 6. Pohod na Ravne – 10 točk; 7. Kup Uljanik 85 – sodelovanje – 10 točk; 8. Dan svobode v Beogradu – sodelovanje – 10 točk; 9. Milovanovičev memorial – 10 točk; 10. Akcija v Šidu – sodelovanje – 10 točk; 11. Občni zbor – 100 udeležencev, 115 točk.

7. Namiznoteniška sekcija – 1. Prijateljsko srečanje EMO : HARBIN – 4 ekipe, 55 točk; 2. Interna tekma I. krog – pos. – 24 udeležencev, 39 točk.

8. Strelska sekcija – 1. Interna tekma v streljanju – ekipno – 7 ekip, skupaj 95 točk.

9. ZSMS EMO – 1. Turnir za dan borca, 4. julij, v malem nogometu – 4 ekipe, skupaj 55 točk; 2. Turnir za dan mrtvih v malem nogometu – 5 ekip, 65 točk; 3. Turnir za dan mladosti v malem nogometu – 3 ekipe, 45 točk; 4. Turnir v malem nogometu – 3 ekipe, 45 točk; 5. Turnir v malem nogometu – sodelovanje z JLA – 10 točk; 6. Turnir v malem nogometu na Golovcu – 5 ekip, 65 točk; 7. Turnir ob dnevu JLA v malem nogometu – 4 ekipe, 55 točk.

10. Nogometna sekcija – 1. Interno tekmovanje v malem nogometu I – 9 ekip, 135 točk; 2. Interno tekmovanje v malem nogometu II – 12 ekip, 185 točk.

11. Občni zbor RŠD – 33 udeležencev, 88 točk

12. Kolesarska sekcija – 1. Po poteh zmage nad fašizmom 2 dni – 2 točki; 2. Slovenska diagonala – organizacija, 5 udeležencev, 20 točk; 3. Celjski kolesarski maraton – 18 udeležencev, 18 točk; 4. Maraton Franja 85 – 2 udeležencev, 2 točki; 5. Maraton Pohorski bataljon – 5 udeležencev, 5 točk; 6. Maraton I. Savinjski m. – 21 udeležencev, 21 točk; 7. Kozjanski maraton – 12 udeležencev, 12 točk.

KONČNI VRSTNI RED TEKMOVANJA MNOŽIČNOSTI RŠD EMO 1985

Mesto	TOZD – ekipe	Interno tekmovanje	Rekreacija v Tozid in DSSS	Skupaj točk
1.	DSSS	436	198	634
2.	Posoda	489	108	597
3.	EOF	363	189	552
4.	KOTLI-SIT	466	32	498
5.	Radiatorji	319	109	428
6.	Vzdrževanje	339	80	419
7.	Kontejner	280	-	280

Socialistična zveza delovnega ljudstva

Politični sistem pod konferencami. Za takšen drobno gledom. – V pripravah na javno razpravo o kritični analizi delovanja političnega sistema socialističnega samoupravljanja je pred volitvami, in zaradi svet za družbenopolitični sistem pri predsedstvu OK SZDL, kot nosilec in usmerjevalec javne razprave, opredelil dvojen pristop. Del javne razprave poteka na splošni ravni, v katero so vključene krajevne skupnosti in organizacije združenega dela, in se izvaja hkrati s temeljnimi kandidacijskimi

na strokovni ravni. V to razpravo so vključena vsa strokovna društva in aktivni v Celju, ki jim je problematika političnega sistema blizu.

Za izhodišče razprave bosta 17. februarja, ob 13.00 uri v Narodnem domu, predstavila kritično analizo dr. Ciril Ribičič in Miloš Prosenec, ki sta sodelovala pri njenem nastajanju.

Zasnova dobra, položaj kritičen. – Svet za informativno dejavnost pri predsedstvu OK SZDL je pred dnevi na svoji seji obravnaval programsko zasnovo in družbenoekonomski položaj Novega tednika in Radia Celje. Ugotovil je, da je njuna programska zasnova dobra, družbenoekonomski položaj pa kritičen. Iz razprave je bilo razvidno, da vse več prispevkov novinarjev Novega tednika in Radia Celje kaže analitičen, ustvarjalno kritičen in zavzet pristop k vprašanju, o katerih pišejo. S takim delom nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje kljub številnim posredovanjem prizadetih. Ovira za naslednje uveljavljanje teh temeljnih načel novinarstva je v nespoštovanju družbenega dogovora, sklenjenega med Novim tednikom – Radiom Celje in občinskimi konferencami SZDL celjske regije. Dogovor predvideva, da bi po tej poti zbrali 25 % potrebnih sredstev za njuno delovanje, dejansko pa se je

ta delež v minulem letu še nadalje zmanjševal, tako da zdaj predstavlja le še borih 8 % celotnega prihodka.

Ker na tem področju ni mogoče uveljavljati ekonomske cene, ostaja rešitev v iskanju drugačnih virov financiranja. Nastalo praznino, ki je posledica nespoštovanja dogovora – v Titovem Velenju so ga celo odk-

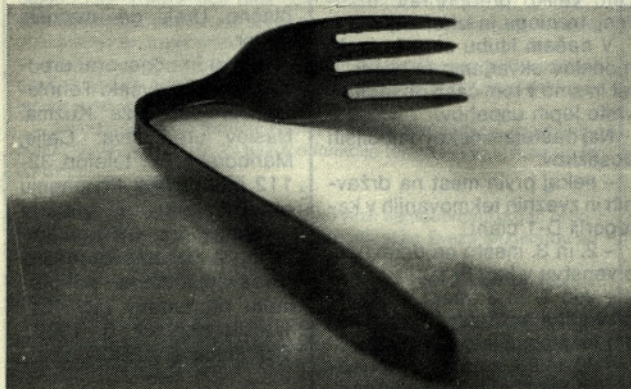
lonili, polnijo s sredstvi ekonomske propagande. Z njimi dosega nevarnih 52 % prihodka, nevarnih zato, ker tolikšen delež teh sredstev pomeni nemajhen pritisk na uredniško politiko Novega tednika in Radia Celje.

Razprava je nakazala, da je nevzdržen položaj treba čimprej razrešiti prek pristojnih regijskih dejavnikov.

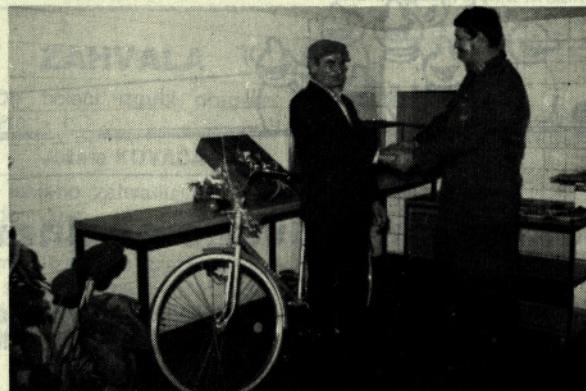
Zakaj tako?

Pričujoča fotografija verjetno ne potrebuje posebnega komentarja. Nastala je pred dnevi v obratu družbene prehrane. Kaj je mislil tisti, ki je to storil, ne vemo, na žalost pa je takih in podobnih primerov namernega povzročanja škode na našem skupnem premoženju kar precej.

Res je, da se v vsaki družbi, v vsaki sredini, tako pa tudi v naši delovni organizaciji najdejo takšni člani, ki se tako ali drugače ne strinjajo z zakoni in normami, ki jih je postavila družba, vendar pa vseeno lahko postavimo vprašanje zakaj tako oziroma ali je takšno dejanje res potrebno?

Upokojil se je

VNUČEC Franjo (10. 12. 1925) TOZD Kotli, zaposlen v DO EMO od 1. 8. 1957. Upokojen 31. 12. 1985.

Modelarski klub LT EMO vam predstavlja sobne letalske modele

Za začetek naj vam orišem kratko zgodovino sobnih modelov. Prvi sobni modeli v današnji obliki so se pojavili leta 1920 v ZDA. Bili os precej težki in okorni zato so najboljši leti trajali le okoli dveh minut. Leta 1934 pa je Karl Goldberg postavil za tisti čas neverjeten rezultat 22 min. in 59 sekund z modelom, ki je bil težak 2,8 grama. Od takrat pa do danes so se koncepcije modelov stalno menjavale tako, da postajajo vse večji, vendar zato nič težji. Tako je sedaj absolutni rekord sveta v odprti kategoriji razpetin do 900 mm 52 min. 22 sek., ki ga je postavil I. 1983 Britanec Bernard Aslette. Svetovni rekord v mednarodni kate-

lahak in krhek model z eliso in pogonom na gumo. Pri nas v Jugoslaviji izdelujemo dve kategoriji sobnih modelov in sicer kategorijo F-1D – mednarodni razred – pri kateri je omejena razpetina kril na max. 650 mm in minimalna teža 1 gram ter kategorijo D-1 pri kateri je omejena max. razpetina 350 mm. Da prav ste prebrali, v kategoriji F-1D je minimalna teža 1 gram zaradi tega, da tekmovalci z možnostjo nabave kvalitetnejšega materiala ne bi bili v preveliki prednosti, saj lažji model lahko leti dlje časa.

Sedaj pa k opisu modelov:

Kot vsako letalo imajo tudi ti modeli krilo, trup in rep, le da so

prekrito s posebnim mikrofilmom narejenim, ko pripravljeno zmes katere glavna sestavina je nitroceluloza (nitro lak), razlijemo po površini vode. Ustvari se tenak film s prečudovitimi mavričnimi barvami in je na prvi pogled podoben oljnemu madežu na cesti. Debelina takšnega filma znaša od 0,001 do 0,005 mm, teža pa od 0,2 do 0,6 g/m². S posebnim postopkom potem ta film dvignemo iz vode ga staramo čim dlje da omrtvi in popustijo notranje napetosti. Zanimiv pa je ta film tudi zaradi barv, saj modelov ni potrebno barvati. Pri delu s takimi materiali je potrebna izredna natančnost in potrpežljivost. Trup modela je narejen iz balzinega furnirja debeline 0,3 mm zvitega v cev $\varnothing$ 7 mm, katere se zožuje proti koncu na $\varnothing$ 2 mm. Pod trupom je na prvi polovici nameščena navita guma kot pogonsko sredstvo, ki ima presek okoli 3 mm². Ta navita guma zelo obremenjuje trup, zato ima trup na zgornji strani »zatege« – žice kot pri visečem mostu, le da so iz wolframa debeline 0,025 mm, ki tako preprečujejo, da bi guma zlomila trup. Ravno tako potrebujemo »zatege« na krilu, saj same letvice ne bi zdržale vseh obremenitev v letu, zato uporabljamo krom-nikelj žico 0,018 mm tako, da krilo izgleda, kot bi bilo prepredeno s pajčevino. Propeler je ravno tako kot krilo, narejen iz letvic in reber ter prekrit z mikrofilmom. Njegov premer znaša 500–560 mm in se vrti s hitrostjo od 40 do 60 obratov na minuto tj. manj kot 1 obrat na sekundo. Cel model pa leti s hitrostjo od 0,5 do 0,8 m/sek. Seveda si je po teh skopih besedah tak model le težko predstavljati še posebej, če ima takšne dimenzije konstrukcije in takšno težo, vendar upam, da vam vsaj malo pomagajo pri tem

fotografije. Kot zanimivost naj še navedem teže posameznih delov modela:

krilo	0,30 g
trup in rep	0,50 g
propeler	0,20 g
vsota	1,00 g
+ guma	1,50 g
skupaj	2,50 g

To pa je približno kot bi imeli v rokah dve cigareti. Tako malo težo pa je izredno težko doseči, saj pri nas v Jugoslaviji ne moremo kupiti praktično ničesar za izdelavo teh modelov in moramo večino materiala kupiti s svojim denarjem v Angliji ali Ameriki, kar pa ni ravno poceni, čeravno porabimo za izdelavo teh modelov relativno malo materiala. Za izdelavo kvalitetnega modela porabimo okoli 50–70 ur ne računajoč vseh priprav in izbiranja materiala. Ker pa so ti modeli izredno krhki potrebujejo tudi posebno skladiščenje in v ta namen izdelujemo posebne zaboje v katerih jih potem tudi prevažamo na tekmovanja. Zaboje mora biti narejen vsaj za 4 modele kolikor jih minimalno potrebujemo na tekmovanje za primer, ako se kaj strga ali polomi. Vsako leto naredim vsaj 3 nove modele, kajti z nekaterimi nisem več zadovoljen, drugi pa se pokvarijo in niso sposobni več za vrhunske dosežke.

No, sedaj pa še opis kategorije D-1.

To so načeloma pionirski modeli razpetine 350 mm, vendar z njimi zaradi svoje privlačnosti tekmujemo tudi člani v posebni konkurenci. Narejeni so zelo podobno kot kat. F-1D le, da so prekriti z japonskim ali kondenzatorskim papirjem. Teža teh modelov se suče okoli 0,9–1,5 g in temu sorazmerni so tudi rezultati, ki znašajo od 5–10 minut. V tej kategoriji je moj osebni rekord in verjetno tdi jugoslovanski 11 min. in 2 sek.

Tekmovanje v sobnih modelih poteka tako, da se meri čas leta od vzleta iz roke tekmovalca pa do takrat, ko model obmiruje na podu dvorane. Seveda se v tem času dober model vzpne do stropa dvorane in se šele potem prične počasi spuščati, pri čemer se elisa vrti ves čas leta. Tekmovalci imajo pravico do šestih štartov (v kat. D-1 štiri) od katerih se najboljša dva vzmeta v seštevek za končno razvrstitev. Vse pa pri tem za tekmovalce le ni enostavno, kot se sliši in vidi na prvi pogled. Za določene pogoje, ki vladajo tisti hip v dvorani je potrebno izbrati pravo kombinacijo modela, gume in elise, kajti šele dobra izbira le teh privede do dobrega rezultata. Za to pa je potrebno zelo veliko predpriprav, testiranja, treninga in izkušenj.

V našem klubu se s to vrsto modelov ukvarjamo približno 5 let in smo v tem času dosegli že vrsto lepih uspehov.

Naj naštejem nekaj najboljših dosežkov:

- nekaj prvih mest na državnih in zveznih tekmovanjih v kategoriji D-1 člani
- 2. in 3. mesto na državnem prvenstvu v kat. F-1D
- več 2. in 3. mest v ekipini razvrstitvi na državnih in zveznih tekmovanjih v obeh kat.
- 20. in 23. mesto na mednarodnih tekmovanjih v konkuren-

ci tekmovalcev iz vse Evrope – sam pa sem že dve leti v državni reprezentanci čeravno se državna reprezentanca na žalost zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni udeležila svetovnega prvenstva.

Moj osebni rekord v kat. F-1D znaša 28 min. in 30 sek. upam pa, da bom imel kmalu priložnost, da ga izboljšam. Na žalost to pri nas v Jugoslaviji praktično ni mogoče, saj nimamo tako velikih dvoran (dovolj visokih), kjer bi prirejali večja tekmovanja, zato je potrebno vsaj enkrat do dvakrat letno v tujino na katero od mednarodnih tekmovanj, kjer dosegamo začuda dobre rezultate glede na pogoje kakršne imamo doma za trening in tekmovanja.

Naj naštejem poleg omenjenega še nekaj težav s katerimi se srečujemo. Zelo težko je priti do kvalitetnega materiala, ki pa je poleg vsega še zelo drag, saj stane za primerjavo v Ameriki koder se običajno material kupuje firmit balsinega lesa dimenzij 0,3 x 28 x 460 mm okoli 3 dolarje, to pa je že precej, če pomislim, da porabim enega samo za prednji del trupa. Poleg materiala pa je tudi problem prostora za trening. Prepričan sem, da bi bili rezultati precej boljši, če bi imeli možnost dobiti dvorano oz. telovadnico vsaj enkrat mesečno ali še bolje vsakih štirinajst dni za trening in morda kakšno manjše tekmovanje. Ker klub ne zmora stroškov za plačilo prostora se moramo znajti vsak po svoje. Sam npr. treniram včasih v malem kulturnem domu v Trnovljah, ki pa je premajhen za resnejši trening, saj model komaj kroži med stenami. Problemov je še več, nekateri so tudi zveznega merila, toda o teh morda kdaj drugič.

Član modelarskega kluba LT EMO

Mastnak Milan

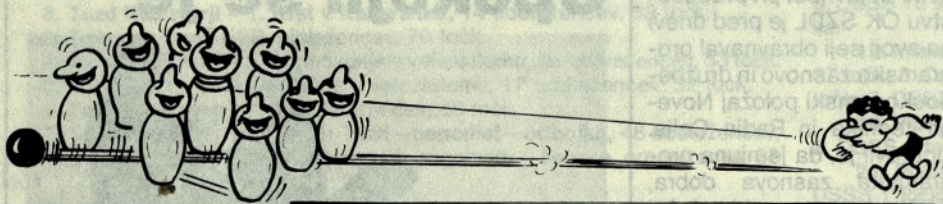
Član modelarskega kluba LT EMO Mastnak Milan z modelom kategorije D1, s katerim je osvojil na državnem prvenstvu 1. mesto.

goriji F-1D razpetin do 650 mm znaša 47 min. 28 sek., jugoslovanski pa 36 min. 51 sek., kate- rega je postavil Teodor Strasberger I. 1976 v Veliki Britaniji.

Kaj je to sobni model?

Ime sobni modeli so dobili po tem, ker letijo v zaprtih prostorih – dvoranah in športnih halah. Na kratko rečeno je to izredno

tu konstrukcije in materiali precej drugačni. Večinoma se kot material uporablja drag, toda zelo lahek južnoameriški les balza, katerega specifična teža znaša okoli 0,1 g/cm³. Krila so narejena iz zelo tankih letvic dimenzij 0,8 x 1,2 mm, ki se proti koncu krila zožujejo na 0,6 x 0,7 mm. Takšno krilo je

Tekmovanje dvojic ob dnevu žena

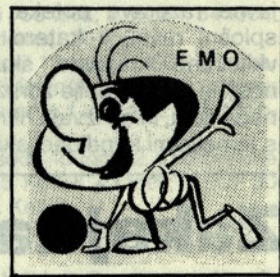
V ponedeljek, 10. 3. 1986 je kegljaška sekcija organizirala tekmovanje dvojic ob dnevu žena. Sodelovalo je 10 parov. Dekleta so izžrebale svoje partnerje.

Po zanimivih igrah v disciplini 2 x 100 lučajev so bili doseženi naslednji rezultati:

1. mesto Gregorčič Emil – Hlastec Blaženka
2. mesto Valentič Drago – Orličnik Ana
3. mesto Kovačič Gusti – Rešek Jerica
4. mesto Hojnik Helmut – Počivalnik Cveta
5. mesto Lapan Ivan – Tominc Erna
6. mesto Brglez Slavko – Antloga Jožica
7. mesto Grilanc Anton – Zorko Tatjana
8. mesto Lešek Franc – Pinter Štefka
9. mesto Milač Tomaž – Belužič Cvetka

- 735 kegljev (411, 324)
- 716 kegljev (382, 334)
- 679 kegljev (374, 305)
- 675 kegljev (352, 323)
- 652 kegljev (372, 280)
- 652 kegljev (385, 267)
- 651 kegljev (376, 275)
- 623 kegljev (369, 254)
- 609 kegljev (403, 206)

Predsednik kegljaške sekcije
Anton Grilanc

Emajlirec

Časopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne organizacije EMO Celje in ga prejemo vsi člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema: Jože Kuzma. Naslov uredništva: Celje, Mariborska 86, telefon 32-112, interna 262. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišej AERO Celje.

Zveza socialistične mladine

Predkongresne razprave. Mladi v Celju se pospešeno pripravljajo na 12. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. Razprave v osnovnih organizacijah se zaključujejo, sveti in komisije pri Občinski konferenci ZSMS pa so o osnutku kongresnega gradiva že razpravljali. Razprave bodo sklenili na redni seji Občinske konference ZSMS, na kateri bodo strnili stališča, mnenja in predloge celjske mladine o kongresnih dokumentih in jih posredovali svojemu republiškem vodstvu.

Tradicionalni pohod po poteh XIV. divizije. Mladi iz Celja so se tudi letos, skupaj z mladimi iz sosednjih občin, Slovenske Konjice in Šentjur, udeležili druge etape pohoda po poteh XIV. divizije. Na pohodu so bili od 8. do 10. februarja. Na njem so obujali revolucionarne tradicije, se obdžili spominu padlih, se seznanjali z zgodovinsko vlogo XIV. divizije in se hkrati usposabljali za SLO in DS.

Pester program Centra za klubsko dejavnost. Pri predsedstvu OK ZSMS opozarjajo na izredno pester program Centra za klubsko dejavnost. Zlasti v času zimskih počitnic je poskrbel za to, da mladim ne bi bilo dolgčas. Predsedstvo posebej poudarja možnosti ustvarjalnega in kulturnega preživljanja prostega časa v tem Centru.

Na podlagi 122. člena statuta Zveze sindikatov Slovenije razpisuje odbor republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za sindikalna priznanja

PRIZNANJA IN NAGRADE SAMOUPRAVLJALCEM V LETU 1986

1.

Priznanja in nagrade samoupravljalcem se podelijo ob dnevu samoupravljalcev, 27. juniju, in to:

- do pet priznanj temeljnimi in drugim organizacijam združenega dela oziroma delovnim skupnostim in
- do deset priznanj in nagrad posameznim delavcem.

2.

Priznanja in nagrade samoupravljalcem (v nadaljevanju: priznanje) se podelijo za izjemne dosežke pri razvijanju in utrjevanju samoupravnih socialističnih družbenoekonomskih odnosov in za pomemben prispevek k neposrednemu uveljavljanju samoupravnega položaja delavcev, uveljavljanju njihovih samoupravnih pravic, obveznosti in odgovornosti ter na tej podlagi k zadovoljevanju njihovih skupnih in splošnih družbenih potreb in interesov, zlasti pa za izjemne dosežke:

- pri krepitvi, uveljavljanju in razvoju delegatskega sistema in delegatskih odnosov v vseh oblikah samoupravnega povezovanja delavcev,
- pri utrjevanju samoupravnih odnosov, ki omogočajo delavcem odločanje o delu in njegovih rezultatih,
- pri samoupravnem združevanju dela in sredstev oziroma proizvodno-dohodkovnem povezovanju in sodelovanju,
- pri izpolnjevanju ciljev gospodarskega in družbenega razvoja, predvidenih s planskimi listinami ter ciljev gospodarske stabilizacije.

3.

Predlog za podelitev priznanja organizaciji združenega dela ali drugi organizaciji oziroma delovni skupnosti vsebuje:

- ime in naslov predlagatelja in datum njegovega sklepa,
- točno ime in naslov organizacije združenega dela ali druge organizacije oziroma delovne skupnosti, ki je predlagana za podelitev priznanja, s podatki o samoupravni organiziranosti, številu zaposlenih delavcev, ipd.,
- opis uveljavljanja samoupravnega položaja, delovanja in odločitev delavcev, njihovih samoupravnih organov, delegacij in delegatov, organa samoupravne delavske kontrole in družbenopolitičnih organizacij,
- prikaz, kako se OZD vključuje v prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo, predvsem v mednarodno delitev dela, zlasti v izvoz blaga, storitev in znanja,
- utemeljitev razlogov za podelitev priznanja z natančnejšim prikazom uveljavljanja zakona o združenem delu in drugih zakonov, zlasti pri samoupravnem načrtovanju in doseganju planskih ciljev, gospodarskih uspehov, dohodkovnih odnosih, kadrovske, stanovanjske in socialni politiki, ljudski obrambi, družbeni samozaščiti in drugod,
- oceno samoupravnih odnosov glede na položaj delavcev, njihovo vlogo, vpliv na gospodarjenje z družbenimi sredstvi, pogoje in rezultate dela.

4.

Predlog za podelitev priznanja posameznemu delavcu samoupravljalcu oziroma družbenopolitičnemu in drugemu delavcu obsega zlasti:

- osebne podatke kandidata (ime in priimek, rojstni datum, naslov organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti, v kateri združuje delo, članstvo v družbenopolitičnih organizacijah, doseganja oblikovanja in druga priznanja),
- opis kandidatove samoupravne in druge družbenopolitične dejavnosti, njegovih prizadevanj, uspehov in dosežkov pri razvijanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov,
- doseganje delo v samoupravnih organih, delegacijah, družbenopolitičnih organizacijah z navedbo funkcije ter kdaj, kje in kako jo je opravljal.

5.

Predlog za podelitev priznanja lahko vloži samoupravni organ organizacije združenega dela, osnovna organizacija Zveze sindikatov ali organ Zveze sindikatov.

Predlagatelj s predlogom seznanji občinski svet Zveze sindikatov Slovenije.

Predlog pošlje v dveh izvodih najpozneje do 21. aprila 1986 na naslov: Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Odbor za sindikalna priznanja, Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana.

Kadrovske vesti

OD 1. 2. 1986 DO 28. 2. 1986

Sprejeti na delo:

FILEJ Sonja, JAZBEC Stanislav, ŠRAML Viktor, KNEZ Franc - vsi TOZD Posoda; ŠKOBERNE Dušan, BRAČUN Silvo, JUHART Franc - vsi TOZD Kotli; ZAKOŠEK Ivan, HRUŠEVAR Branko, BACANOVIČ Ivan - vsi TOZD Radiatorji; NOVAK Marjan - TOZD ERC.

Iz DO so odšli:

MALGAJ Anton, MATIČ Marko, ČOMIČ Nedjad, OPAČAK Niko, MILJEVIČ Stevo, DOBNIK Anica, LAZNIK Marija - vsi TOZD Posoda; RATKOVIČ Duško, ZABAV Boris - oba TOZD Kotli; TUŠEK Stjepan - TOZD Odpreski; PREVOLŠEK Mirko - TOZD Kontejner; MONFREDA Miranda, GROBIN Metka - obe DSSS.

Umrla sta:

JAGARINEC Marija (23. 1. 1939 - 11. 2. 1986) - DSSS; RADANOVIČ Anton (6. 6. 1943 - 10. 2. 1986) - Vzdrževanje.

Upokojili so se:

ARH Jožef, (28. 2. 1928, 1. 2. 1986) - TOZD Posoda; SVET Vili (24. 1. 1931, 10. 2. 1986) - DSSS; LIHTENEGER Marija (3. 12. 1927, 1. 2. 1986), HROVATIČ Anica (12. 7. 1935, 1. 2. 1986), KNEZ Marica (29. 1. 1931, 26. 2. 1986), NOVAK Ivanka (10. 8. 1950, 22. 2. 1986), SLEMENŠEK Elizabeta (18. 11. 1926, 21. 2. 1986) - vsi TOZD Posoda.

Premeščeni v mesecu februarju iz TOZD v TOZD

MURŠIČ Marjan iz posode v DSSS nabava s 3. 2. 1986; ŠELEKAR Darko iz posode v DSSS nabava s 10. 2. 1986; POTOČNIK Alenka iz vzdrževanja v posodo s 10. 2. 1986; KOPRIVC Štefan iz kontejner v posodo s 7. 2. 1986; KLINC Franc iz DSSS v kontejner s 17. 2. 1986.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi drage mame

Urške RITOVŠEK

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz TOZD Posoda - Emajlirnica za izraze sožalja in denarno pomoč.

Žaljujoča hčerka
Cvetka Videc

Marija Lihteneger

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Franca ARČANA

iz Šmartnega v Rožni dolini se iskreno zahvaljujem sodelavcem EMO TOZD Kotli Šentjur za darovano cvetje in denarno pomoč ter izraženo sožalje.

Sin Franci z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

Elizabete ŠTANTE

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz montaže za denarno pomoč in izraze sožalja. Žaljujoča hči Marija Mahne z družino

Mahne Marija

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi, mnogo prerani izgubi dragega moža in očeta

TONIJA RADANOVIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sodelavcem iz TOZD Vzdrževanje in energetika ter DSSS - ekonomske propagande za izrečeno sožalje, denarno pomoč, darovano cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Žaljujoči: žena Cvetka
sin Peter, hči Marjeta

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Martina PIRŠA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam za darovano cvetje, spremstvo na njegovi zadnji poti in izrečeno sožalje.

Posebna hvala pevcem.
Žaljujoča hčerka
Martina Završnik z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta in starega očeta

Karla ZUPANCA

se iskreno zahvaljujem za izrečeno sožalje in denarno pomoč vsem sodelavkam in sodelavcem zavijalnice.

Žaljujoča hči
Dragica s sinom

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Jožeta KOVAČA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Radiatorji za izkazano pomoč, izrečene izraze sožalja ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žaljujoča hčerka
Jožica Toman z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta

Franca AŽMANA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Vzdrževanje za izraze sožalja in denarno pomoč, hvala tudi sindikatu EMO za venec.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moje drage mame

Marije SELIČ

se iskreno zahvaljujem za sožalje besede in darovani venec vsem sodelavkam in sodelavcem oddelka iz varilnice ročanjev.

Žaljujoča hči
Martina Jazbinšek

Humor

Na vogalu stoji revež z napisom »sem gluhošem«.

»To mora biti pa strašno, če človek nič ne sliši«, reče starejša ženska in mu v klobuk vrže nekaj drobiža.

»Se huje je, kadar sem slep«, zamrmra berač, »takrat mi v klobuk mečejo samo gumbice!

x

»Pomisli, za to uro sem dal dvesto dinarjev!«

»Ta ti pa ne bo šla dobro.«

»Kaj da ne, še hitrejša je od drugih.«

x

Znanca sta se srečala v Buenos Airesu.

»Kaj pa ti, kako da si se znašel tukaj?« je vprašal prvi.

»Tako kot ti. Tudi meni je šef dal polno torbo denarja, da bi ga nesel v banko.«

x

Poslušajte, natak, kaj pomeni ta skodelica kavne usedline?«

»Kako za vraga naj jaz to

vem! Tu sem zato, da strežem, ne pa da prerokujem...«

x

»Metka, si dala ribicam svežo vodo?« sprašuje mamica, ki je na službenem potovanju po Srbiji, svojo hčerko po telefonu.

»Ne, mami, saj še tiste niso spile, ki sem jim jo dala prejšnji teden...«

x

Direktor hotela sliši, kako šef recepcije pravi nekemu gostu:

»Ne, tega pri nas nimamo!«

»Kako to, da nimamo? Seveda imamo!« se vmeša direktor. Gost se zahvali in odide.

»Kaj pa je vprašal?« reče direktor šefu recepcije.

»Vprašal je, ali imamo pri nas veliko dežja.«

x

Oče razlaga sinu težave šoferskega poklica:

»Sine, to je težaven poklic. Vedno si z eno nogo v zaporu, z drugo pa v bolnišnici.«

Malček se začudi:

»S katero nogo pa potem dodajaš plin?«

x

Po uri verouka se vrne Petriček domov in vpraša očeta:

»Očka, kako je bilo ime Adamovi tašči?«

»Adamovi tašči?« osupne oče, »Adam ni imel tašče, Adam je živel v raj, sinko!«

x

Oče in sinko sta se vrnila iz mesta, kamor sta šla po nakupih.

Ko je mama hotela vedeti kaj sta kupila, ji je sinko dejal:

»Ata je kupil nove držaje za listke, ki mu jih policaji zatikajo.«

x

»Kako pa kaj vaši otroci?«

»Sijajno! Spet so vsi srečno poročeni!«

x

»Krasno službo sem dobil. Pod seboj imam več kot dva tisoč ljudi!«

»In kaj delaš?«

»Kosim travo na pokopališču!«

x

V neki delovni organizaciji je šef kadrovske službe objavil na razglasni deski tole opravičilo:

»Vse zahteve po odsotnosti zaradi bolezni, odhodov na pogrebe, smrtnih primerih v družini in podobno, je potrebno sporočiti kadrovskemu oddelku najmanj teden dni pred naslednjim kolom nogometnega prvenstva. Posebej opozarjamo, da lahko stara mama in drugi sorodniki umrejo samo enkrat na leto.«

x

»Kisik je element, brez katerega ljudje ne morejo živeti. Odkrili so ga pred približno 200 leti...«, razlaga učitelj.

»Glej, glej... Kako so pa pred tem živeli?«

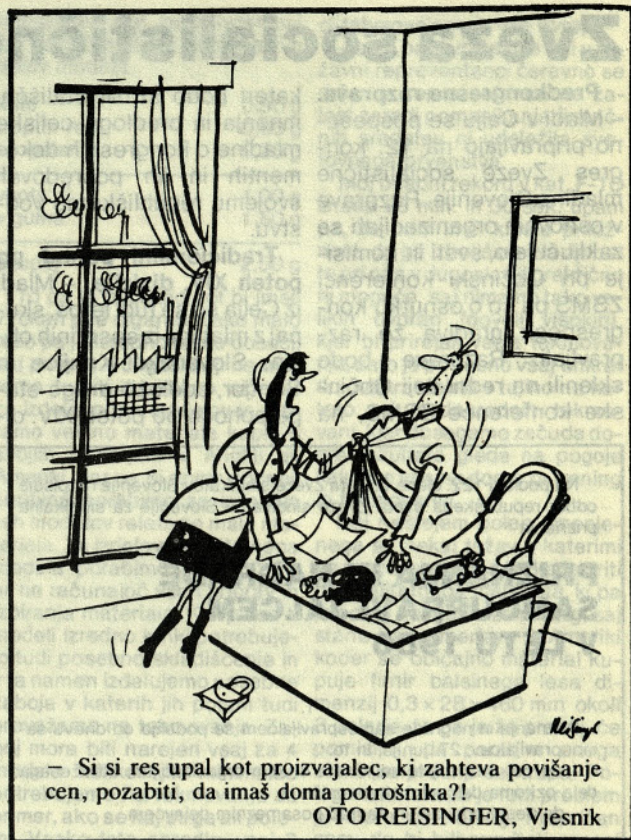
x

»Kakšna očala potrebujete?«

»Kako pa vi sploh veste, da potrebujem očala?«

»Če jih ne bi, potem ne bi vstopili skozi izložbo...«

x

»Ali ti misliš, da so na mesecu živa bitja, podobna ljudem?«

»Jasno! Saj vidiš, da imajo vsak večer prižgano luč.«

x

»Mislim sem, da bom s februarско plačo kupil mini televizor.«

»Pa?«

»Pa ne bo nič, tudi plača je bila minil!«

»Zavora!« je zavpil on.

Ona je dodala plin.

Čez tri dni sta se v bolnišnici prebudila iz nezavesti.

»Zakaj nisi dala nogo na zavoro?«

»Ker ne dovolim, da bi name kdo vpil!«

x

»Šef, jaz nisem plačan po svojem delu!«

»Vem, ampak saj vas ne morem pustiti od lakote umreti.«

x

»Precej direktorjev obstaja, ki zagovarjajo spremembe za vsako ceno.«

»Pri nas?«

»Seveda, hočejo spremeniti službeni avto, pa naj stane kolikor hoče...«

x

»Franci, zavora nič več ne prime!« prestrašeno zavpije žena, ki sedi za volanom.

»Potem pa hitro zavij proti kakšni poceni stvari...«

x

Rešite za zabavo

ZAPOJMO BRATJE ZDAJ PESEM VESELO, ČE TUDI ŽALOST NAS....	KRAJ ZAHODNO OD ČELJA	ZVRS. TISKA, ČASNIK	ANGLEŠKI POPEV-KAR	NATRIJEV KARBONAT	IVO MOJZER	ČESKI VERSKI REFORMAT. (JAN)	STRAH PRED JAVNIM NASTOPOM	UMETNO VLAKNO ZA IZDEL. NOGAVIC	DAVEK NA ŽITO	KOPALIŠČE PRI OPATJI
SLOVENSKI PNPovednik (1870-1932)										
SIRSKI PREDSED. (HAFEZ AL)					VERSKA LOČINA					
POTUJOČI PASTIR						BRITANSKI OTOK V IRSKEM MORNARSKEM PROGA				GEOMET. POJEM
ZDRAVILISČE V BELGIJI					PRIPADNIK ITALCEV					
NEMŠKA FILM IGRAL (NASTASIA)					SASA VUGA			JAPONSKI TELDVADEC (TAKAŠI)		
AMERIŠKA RAKU PODOBNA ŽIVAL								FRANCOS. IGRALKA (MARIE JOSE)		

Deset (novih) zapovedi

1. Zjutraj redno zamujaj na delo, da se izogneš gneči pri vratarju.
2. V miru spij kavico in ne dovoli, da te kdorkoli prikrajša za ta užitek.
3. Dela se loti kar se da umirjeno, da ne bo jutranji šok prehud.
4. Na malico pojdi vsaj deset minut prej, zato pa tudi odidi deset minut pozneje.
5. Obišči vse prijatelje ter z njimi poklepetaj, da ohraniš zdrave medsebojne delovne odnose.
6. Udeležuj se vseh sestankov, da boš kar se da družbeno-politično aktiven, samo pazi, da ne boš kaj zinil ali pa da ne boš smrčal preglasno.
8. Odklanaj vsa dodatna dela z izgovorom, da imaš že sedanjega za nadure.
9. Priključi se vsakršnemu pogovoru o športu, da ohraniš zdrav duh v zdravem telesu.
10. Najpozneje ob 13. uri začni pospravljati delovno mesto v upanju, da bo naslednji dan manj naporen.